

30. august 2001

Voksenopplæring i Norge 2001

5/2001

Aktuell utdanningsstatistikk

I *Aktuell utdanningsstatistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder innenfor utdanningsstatistikken.

Husk å oppgi kilde: Statistisk sentralbyrå ber om å bli oppgitt som kilde når statistikk eller andre opplysninger fra dette heftet blir gjengitt.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeidere:

Tor Jørgensen, tlf. 62 88 52 69, e-post: tor.jorgensen@ssb.no, Terje Risberg, tlf. 62 88 52 68, e-post: terje.risberg@ssb.no, Hossein Moafi, tlf. 62 88 52 71, e-post: hossein.moafi@ssb.no.

Redigering: Åshild Vestaberg

Prisar: Per år kr 500,00 inkl. mva. Enkelt-nummer kr 65,00 inkl. mva.

Forespørsel om salg og abonnement

rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, N-2225 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg-abonnement@ssb.no.

ISSN 1500-4295
F4116/01

Innhold

1. Oversiktsdel - Innledning	3
2. Opplæring etter nivå/arrangør	5
3. Ressursbruk	18
4. Temadel - Hvorfor tar man folkehøgskole?	21
Vedleggstabeller	24

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes publikasjonen tilgjengelig i elektronisk versjon under SSBs webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	I
Rettet siden forrige utgave	r

Innledning

Gjennom *Aktuell utdanningsstatistikk* ønsker Statistisk sentralbyrå å øke tilgjengeligheten til og aktualiteten på statistikk om utdanningsaktiviteter i Norge.

Statistisk sentralbyrå ønsker også gjennom denne publikasjonsserien å presentere et bredere spekter av statistikk om elever og studenter i Norge. Serien forsøker å dekke interessenters behov for nøkkeltall for utdanningssektoren.

Aktuell utdanningsstatistikk er finansiert i fellesskap av Statistisk sentralbyrå og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Både Statistisk sentralbyrå og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bidrar med data til publikasjonsserien. Statistisk sentralbyrå har det redaksjonelle ansvaret for publikasjonene og står ansvarlig for den faglige kvaliteten.

Aktuell utdanningsstatistikk blir utgitt ca.10 ganger pr. år og inneholder blant annet egne publikasjoner for grunnskoler, videregående opplæring, universiteter og høyskoler og voksenopplæring.

Denne publikasjonen inneholder statistikk over de fleste emner innenfor voksenopplæring bl.a. opplæring i skoleverket, studieforbund, fjernundervisning og folkehøgskoler samt statistikk om utdanningsfinansiering. I en egen temadel ser vi på resultatene av en spørreundersøkelse blant folkehøgskoleelever om årsakene til at de har valgt å gå på folkehøgskole.

1. Innledning

Målet for voksenopplæringen er å heve kompetansenivået i den voksne delen av befolkningen og å fremme likestilling, allmenndanning og personlig vekst. En bredt anlagt folkeopplysning og voksenopplæring er et viktig ledd i en samlet strategi for livslang læring. Voksenopplæringen gir kompetanse for arbeidslivet og grunnlag for sosialt og kulturelt engasjement og demokratisk deltakelse i samfunnslivet. Folkeopplysningsperspektivet har lang tradisjon i Norge og Norden, bl.a. er folkehøgskolene en viktig del av denne tradisjonen. Folkeopplysningen spiller en vesentlig kulturpolitisk rolle og skal bidra til å gi mennesker muligheter til å påvirke sin egen hverdags- og livssituasjon og å gi den enkelte et mer meningsfylt liv.

Voksenopplæring i Norge omfatter i hovedsak disse områdene:

- grunnskoleopplæring for voksne
- opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere
- grunnskoleopplæring for innvandrere i alderen 16 - 20 år
- videregående opplæring for voksne
- høyere utdanning for voksne
- arbeidsmarkedsopplæring
- studieforbundene
- fjernundervisning
- folkehøgskolene.

Lov om voksenopplæring angir hovedprinsippene for ansvar, organisering og finansiering av opplæringen. Det er gitt konkrete bestemmelser om opplæring på bestemte nivåer i lovene om fagopplæring i arbeidslivet og om universitet og høyskoler. Det er en egen lov om folkehøgskoler. Opplæringsloven (om grunnskolen og den videregående opplæringen) gjelder all opplæring på grunnskolen og videregående opplærings område, inkludert opplæring spesielt organisert for voksne, og spesialundervisning.

Norsk voksenopplæring er sammensatt og mangfoldig. Det er i liten grad etablert egne offentlige institusjoner for voksenopplæring. Ansvaret er dels lagt til de offentlige utdanningsinstitusjonene (grunnskoler, videregående skoler, høyskoler og universiteter) og dels til frittstående/private institusjoner og organisasjoner. De viktigste virkemidlene i voksenopplæringen er dermed offentlig finansierte tilbud innenfor det ordinære utdanningssystemet, utdanningsfinansiering i Statens lånekasse som også gjelder voksne, generelle tilskudd til studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og folkehøgskoler samt tilskudd til særlige målgrupper, forsknings- og utviklingsarbeid og statlige institusjoner innenfor voksenopplæring.

VOX - Voksenopplæringsinstituttet ble opprettet 1. januar 2001 ved sammenslåing av voksenopplæringsinstitusjonene Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI), Norsk fjernundervisning (NFU) og Statens ressurs- og voksenopplæringssenter (SRV). VOX er en institusjon underlagt Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) og har eget styre. VOX skal være en kunnskapsbase og ressurs for alle som arbeider med voksenopplæring. VOX er lokalisert både i Oslo og Trondheim.

Arbeidslivet er en betydelig aktør i voksenopplæringen, både i samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner og ved interne tiltak i virksomhetene. Det foreligger ikke statistikk for den samlede opplæringsinnsatsen i arbeidslivets egen regi.

Kompetansereformen bygger på NOU 1997:25 "Ny kompetanse", Stortingets behandling av Innst.S.nr.78 (1998-99) og St.meld.nr.42 (1997-98) "Kompetansereformen" og enigheten som ble oppnådd mellom Regjeringen og partene i arbeidslivet i forbindelse med inntektsoppgjørene i 1999 og 2000. Kompetansereformen har som et overordnet mål at den skal bidra til å dekke samfunnets, arbeidslivets og den enkeltes behov for kompetanse. I et bredt samarbeid mellom partene i arbeidslivet, det offentlige og voksenopplæringsmiljøene er det utarbeidet en nasjonal handlingsplan for perioden 2000/03 som ble lagt fram på våren i 2000. Planen rulleres hvert år, første gang i mai 2001.

Kompetanseutviklingsprogrammet (KUP) er et viktig element i Kompetansereformen. Det skal gå over 3 - 4 år og skal bidra til nyskaping og videreutvikling av markedet for etter- og videreutdanning gjennom utviklingskontrakter og nye opplæringstilbud. Arbeidet med KUP skjer i nært samarbeid med partene i arbeidslivet. VOX har operatøransvaret for KUP. Det er utarbeidet eget programdokument og oppnevnt et eget programstyre som bestemmer fordeling av midler til prosjekt under programmet.

Tabell 1.1 viser deltakelse i ulike voksenopplæringstiltak. Det er ikke tatt hensyn til opplæringens lengde, som spenner fra årskurs til kortere kurs. Statistikken for universitets- og høyskolesektoren er ufullstendig og dekker stort sett bare opplæring i regi av offentlige utdanningsinstitusjoner og studieforbund.

Det er mange voksne som tar opplæring, og det er noe ulik utvikling hos de forskjellige arrangørene som presenteres i denne publikasjonen. Det siste året har opplæring gjennomført i studieforbund og for fjernundervisning hatt noe større nedgang i deltakertall, mens det for folkehøgskoler er omtrent det samme deltakertall som

Tabell 1.1. Voksenopplæring, etter tema/arrangør og deltakere. 1998-2000

Tema/arrangør	Beskrivelse	1998	1999	2000
Studieforbundene	Kurs av ulik lengde ¹	681 359	681 845	666 729
Folkehøgskolene	Hovedkurs og kortkurs ²	28 324	29 592	29 146
Fjernundervisningsinstitusjonene	Individuelle innmeldinger ³	44 731	39 778	37 982
Opplæring for innvandrere	Opplæring til nivå ⁴	28 957	37 567	27 721
Arbeidsmarkedsopplæring	Kurs av ulik lengde ⁵	32 869	25 848	37 176
Grunnskoleopplæring for voksne i kommunal regi ⁶	Med tilbud om eksamen ⁷	1 877	1 547	1 248
Spesialundervisning på grunnskolens område ⁶	Med tilbud om eksamen ⁷	7 310	6 570	6 569
Annen voksenopplæring på grunnskolens område ⁶	Kurs av ulik lengde ⁷	1 297	982	1 146
Videregående opplæring for voksne i fylkeskommunal regi	I ordinære klasser og deltids elever ⁸	30 068	26 467	20 160
Etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler	Etterutdanning og videreutdanning ⁹	94 078	81 755	84 504

¹ Kilde:SSB. ² Kilde:KUFs informasjonssystem for folkehøgskoler (DIFF). ³ Kilde: SSB. Tallet for 1998 omfatter 95% av virksomheten. ⁴ Kilde:Statistikk for norskopplæring for voksne innvandrere (FRES). ⁵ Kilde:Aetat. ⁶ Gjelder undervisningsår, ikke kalenderår. ⁷ Kilde:Grunnskolens informasjonssystem (GSI).

⁸ Kilde:Videregående skoles informasjonssystem (VSI). ⁹ Kilde:Database for høgre utdanning (DBH).

forrige år. Gjennomsnittlig deltakertall for opplæring i norsk med samfunnskunnskap for innvandrere er litt lavere i 2000 enn i 1999. Det er en viss nedgang i deltakere som tar grunnskole for voksne, mens deltakertallet for etter- og videreutdanning ved universitet og høyskoler har en liten økning når en sammenlikner 2000 med forrige år.

På grunn av mangfoldet i voksenopplæringen er det vanskelig å få god oversikt over omfanget og utgiftene på feltet. Gjennom KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) forventes det imidlertid at en får bedre oversikt over den offentlige virksomheten. KOSTRA har som mål å bringe fram relevant, pålitelig, aktuell og sammenliknbar informasjon om kommunal virksomhet.

KOSTRA-prosjektet har som målsetning å samordne rapportering av alle økonomi- og tjenestedata fra kommunene til staten. KOSTRA-prosjektet startet med 5 kommuner for rapporteringsåret 1995, og vil fra og med rapporteringsåret 2001 dekke alle landets kommuner.

Statistikk i denne publikasjonen er stort sett ikke omfattet av omfang publisert i andre hefter i denne seiren. Det kan være at en i enkelttilfeller har tatt med informasjon som også er med i publikasjonene for offentlige utdanningsinstitusjoner, som grunnskoleopplæring, opplæring på videregående nivå og i noen grad universitets- og høyskoleutdanning. Det blir kommentert i fotnote der det er aktuelt.

Tabellgrunnlaget for alle figurer finnes i vedlegget i denne publikasjonen.

2. Opplæring etter nivå/arrangør

2.1. Grunnskoleopplæring for voksne

Grunnskoleopplæring for voksne (over 16 år) omfatter eksamensrettet grunnskoleopplæring, spesialundervisning og annen voksenopplæring på grunnskolens område.

2.1.1. Ansvar og organisering

Kommunene har ansvar for planlegging og utvikling av grunnskoleopplæring for voksne, jfr § 13-5 i opplæringsloven. På grunnlag av registrerte behov for opplæring avgjør kommunen om det skal settes i gang eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne. Kommunene har også ansvar for å gi spesialundervisning til voksne. I § 5-2 i opplæringsloven heter det at voksne som trenger fornyet grunnskoleopplæring pga. sykdom eller skade, har rett til slik opplæring. Det samme gjelder voksne som mangler eller har fått et mangelfullt grunnskoletilbud, og som derfor trenger grunnskoleopplæring. Også voksne som har særlige behov for å utvikle eller holde ved like grunnleggende ferdigheter, har rett til slik opplæring. Før kommunen gjør vedtak om at det skal settes i gang spesialundervisning, skal det foreligge en sakkyndig vurdering av behovet. Tilskudd til grunnskoleopplæring for voksne er lagt inn i rammeoverføringene fra staten.

Kommunene står fritt med hensyn til hvordan de organiserer opplæringen. En del steder er det etablert egne voksenopplæringssentra, mens andre steder foregår opplæringen på skoler. Noen kommuner samarbeider om å gi grunnskoleopplæring for voksne, som ofte gis på et interkommunalt senter eller en skole/et studiested i en av samarbeidskommunene. Kommunene kan selv gi opplæring, eller de kan overlate opplæringen til for eksempel studieforbund eller videregående skole.

2.1.2. Eksamensrettet grunnskoleopplæring

Eksamensrettet grunnskoleopplæring organiseres som egne kurs spesielt tilrettelagt for voksne. Opplæringen dekker stort sett 9. og 10. klassetrinn, men skal tilrettelegges ut fra den enkelte deltakers opplæringsbehov. Opplæringen skal bygge på Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97 og L97S). Med utgangspunkt i dette er det utarbeidet en veiledning for de fagene som inngår i eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne. For å få full grunnskole må voksne ha norsk (hovedmål og sidemål eller norsk som andrespråk/tegnspråk som førstespråk/samisk som første- eller andrespråk) engelsk, matematikk, samt to av de tre muntlige fagene samfunnsfag, kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering og natur- og miljøfag. Gjennomført opplæring gir samme kompetanse og samme rettigheter som den ordinære grunnskoleopplæringen.

Tabell 2.1. Eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne, etter alder og kjønn. 1998-2000¹

Kjønn	I alt	20 år og yngre	21 år og eldre	Elever fra andre kommuner ²	Innvandrere/flyktninger 21 år og eldre ³
1998	1 877	23	571	189	1 094
1999	1 599	62	491	52	994
2000 i alt ..	1 248	38	381	21	808
Kvinner	732	16	223	13	480
Menn	516	22	158	8	328

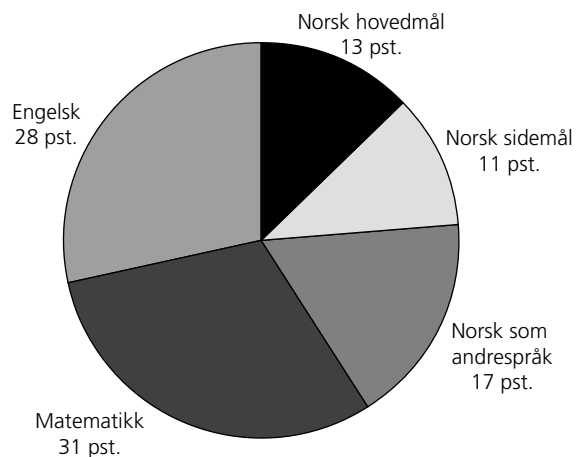
¹ Statens utdanningskontorer har påpekt at det er visse usikkerheter knyttet til rapporteringen. ² Med andre kommuner menes annen kommune enn hjemkommune. ³ Fra 1998 har ikke innvandrere og flyktninger under 20 år blitt registrert i GSI. De registreres nå i FRES.

Kilde: GSI.

Omfanget av den eksamensrettede grunnskoleopplæringen er noe lavere enn i 1999. Det kan f.eks. være at en del av den eksamensrettede grunnskoleopplæringen ligger nærmere annen voksenopplæring og for 2000 har blitt registrert under denne rubrikken.

Det er utviklet egne prøver for voksne til grunnskoleeksamen. I 2000 var det nesten 2 800 oppmeldinger til eksamen i de skriftlige fagene, og det var oppmeldinger både etter gammel og ny læreplan. Antall oppmeldinger er ikke det samme som antall personer. Noen melder seg opp i flere fag. Dette er en økning på nesten 1 000 oppmeldinger i forhold til i 1999. Til tross for at færre deltagere går i opplæring, er det flere som melder seg til eksamen. Økningen skyldes i hovedsak oppmeldinger fra innvandrere i alderen 16-20 år. Fra 1998 ble det gitt ørmerket tilskudd til grunnskoleopplæring for denne gruppen.

Figur 2.1. Oppmeldte til grunnskoleeksamen, etter fag. 2000

Kilde: Læringscenteret.

pen, noe som førte til økt aktivitet. Mange bruker to år på å gjennomføre opplæringen, slik at det var naturlig å melde seg til eksamen i 2000. Med vel 850 oppmeldinger var det flest oppmeldinger i matematikk, mens det var nesten 800 oppmeldinger i engelsk.

2.1.3. Spesialundervisning på grunnskolens område

I opplæringslovens § 5-2 omhandles rett til spesialundervisning på grunnlag av sakkyndig vurdering. Retten til spesialundervisning innebærer at opplæringen skal være av grunnleggende karakter, og at den skal skje under faglig og pedagogisk veiledning og ansvar. Det skal utarbeides individuell opplæringsplan for hver deltaker. Denne skal vise mål og innhold for opplæringen, og hvordan opplæringen skal drives. Hvert halvår skal det utarbeides skriftlig oversikt over den opplæringen hver enkelt deltaker har fått, og deltakerens utvikling skal vurderes.

Voksne som trenger opplæring for å utvikle eller vedlikeholde ferdigheter, i sær psykisk utviklingshemmede, antas å være den gruppen som omfattes av de fleste av de undervisningstilbudene som settes i gang innenfor retten til spesialundervisning.

Antall voksne som får spesialundervisning ligger på samme nivå som i 1999.

2.1.4. Annen voksenopplæring på grunnskolens område

En del av den voksenopplæringen som gis på grunnskolens område, kan verken betegnes som eksamensrettet eller som spesialundervisning. Opplæringen har oftest grunnleggende karakter eller kan være en oppdatering for personer med svake kunnskaper. Opplæringen følger vanligvis ikke læreplaner for grunnskoleopplæringen, men er i stor grad tilpasset den enkelte deltakers opplæ-

ringsbehov. Det har vært en svak økning i antall som får annen voksenopplæring på grunnskolens område. Det har vært og er en viss usikkerhet mht til hva som registreres på dette området. Økningen kan skyldes at enkelte som tidligere ble registrert under eksamensrettet opplæring, i 2000 har blitt registrert under annen voksenopplæring.

2.1.5. Individuell rett til grunnskoleopplæring for voksne fra 1. august 2002

Stortinget har vedtatt at voksne som trenger grunnskoleopplæring, skal få individuell rett til slik opplæring. Retten trer i kraft fra skoleåret 2002/03. For å få bakgrunn for å vurdere omfanget av og å anslå kommunenes utgifter til opplæringen, ble det i januar 2000 satt i gang et prosjekt, "Kartlegging av behov og organisering av tilbud om grunnskoleopplæring for voksne". Prosjektet foregår i 37 kommuner over hele landet. Kartleggingsdelen av prosjektet ble avsluttet høsten 2000, og det kom her fram at 1 781 voksne i prosjektkommunene var interessert i å ta grunnskoleopplæring. Kartleggingen har bl.a. vist at i gjennomsnitt har de voksne ønske om å ta 2,3 fag, og at de fleste ønsker engelsk. På grunnlag av kartleggingen har kommunene utarbeidet opplæringsmodeller som justeres og utprøves fram til sommeren 2002.

2.2. Opplæring for voksne innvandrere

Kommunene har ansvaret for å gi voksne innvandrere, inkl. flyktninger og asylsøkere, tilbud om opplæring i norsk med samfunnskunnskap. Tilbudet gis til personer over 16 år som ikke er tatt inn som elever i andre utdanningsinstitusjoner og som har et annet morsmål enn norsk, dansk, svensk og samisk.

Kommunene har også ansvar for å gi grunnskoleopplæring til voksne innvandrere. Fra 1998 er det lagt inn øremerkede midler til å gi slik opplæring til innvandrere i alderen 16-20 år. Formålet med bevilgningen er at de ungdommene som kommer til landet med lite eller ingen skolegang fra hjemlandet og dermed ikke fyller kravene til inntak i videregående opplæring, skal få mulighet for raskt å komme inn i videregående opplæring.

2.2.1. Opplæring i norsk med samfunnskunnskap

Dersom personer fra språklige minoriteter skal finne seg til rette i det norske samfunn, er utdanning og arbeid viktige virkemidler. Det er derfor av stor betydning at de så tidlig som mulig erverver seg kunnskaper og ferdigheter i norsk språk og om det norske samfunnet.

De overordnede mål og rammer for opplæringen slik de er beskrevet i opplæringsplanen i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere fra 1998, er felles for alle. Deltakernes tidligere opplæring og skolegang er imidlertid svært varierende, og planen legger derfor til rette for to hovedløp, løp A for deltakere med god skolebakgrunn fra hjemlandet (tilnærmet norsk grunnskole) og løp B for deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn. Selv om en i prinsippet har gått over fra timebasert til nivåbasert opplæring, er det satt noen øvre time-

Tabell 2.2. Spesialundervisning og annen voksenopplæring på grunnskolens område, etter alder og kjønn. 1999-2000¹

Type opplæring og kjønn	Deltakere i alt	20 år og under	21 år og over
Spesialundervisning			
1999	6 570	374	6 196
2000 i alt	6 569	199	6 370
Kvinner	2 970	102	2 868
Menn	3 599	97	3 502
Annen voksenopplæring på grunnskolens område²			
1999	982	45	937
2000 i alt	1 146	147	999
Kvinner	564	56	508
Menn	582	91	491

¹ Statens utdanningskontorer har påpekt at det er visse usikkerheter knyttet til rapporteringen. ² Gjelder opplæring som ikke er eksamensrettet og som kommunen ikke karakteriserer som spesialundervisning.

Kilde: GSI.

grenser. Det kan gis inntil 850 timer i løp A, mens deltakere i løp B kan få opp til 3 000 timers opplæring. Planen er delt inn i moduler, og deltakerne kan prøves etter hver modul for å finne ut om målene for opplæringen er nådd. Den siste modulen avsluttes med Språkprøven som gir deltakerne en dokumentasjon av gjennomført opplæring.

2.2.2. Ansvar og organisering

Det er et kommunalt ansvar å gi tilbud om norskopplæring med samfunnskunnskap for voksne innvandrere, mens staten gir finansiell støtte gjennom øremerket tilskudd, etter faste satser og retningslinjer. Kommunen kan selv drive opplæringen, eller den kan overlate driften til tilskuddsberettigede studieforbund eller andre godkjente utdanningsinstitusjoner. Den største delen av undervisningen gjennomføres av det kommunale skoleverket. I 2000 hadde skoleverket 93,1 prosent av undervisningen, studieforbundene 5,5 prosent og folkehøgskolene 1,4 prosent.

2.2.3. Virksomhetens omfang

Etter omlegging til nivåbasert opplæring i 1998 med en betydelig utvidelse av timerammene, har omfanget av opplæringen økt vesentlig. Den enkeltes mulighet til å ta ut flere timer gjør at deltakerne blir værende lenger i undervisningen.

Omfanget av undervisningen (deltakere, undervisnings- og deltakertimer samt kostnader) rapporteres til KUF gjennom departementets egen statistikk over opplæring for fremmedspråklige voksne (FRES). Gjennom FRES hentes også inn melding om antall personer som deltar i undervisningen på en gitt dato hvert år, jf. rubrikken "Personer".

2.2.4. Evaluering av deltakerne

Deltakere som avslutter den statsfinansierte opplæringen i norsk med samfunnskunnskap, får tilbud om å avlegge Språkprøven i norsk for fremmedspråklige voksne. Deltakerne kan melde seg opp til hele prøven (skriftlig og muntlig) eller bare skriftlig eller bare muntlig. I 2000 avla 2 264 kandidater Språkprøven, og så godt som alle avla prøven på bokmål. 60 prosent av kandidatene bestod hele prøven. Dette er en forbedring fra 1999, da 43 prosent fikk bestått på hele prøven.

Det er et stort avvik mellom antall deltakere i opplæring i løpet av året, og det antall kandidater som avlegger Språkprøven. I løpet av 2001 vil en forsøke å kartlegge hva som kan være årsakene til dette tilsynelatende misforholdet.

2.2.5. Eksamensrettet grunnskoleopplæring for innvandrere i alderen 16-20 år

Innvandrere i alderen 16-20 år som kommer til Norge med lite eller ingen skolegang fra hjemlandet, har i dag ingen rett til grunnskoleopplæring, men etter at kommunene fikk øremerkede midler for å gi denne gruppen tilbud om eksamensrettet grunnskoleopplæring, er omfanget av opplæringen økt. Mer enn 90 kommuner i alle fylker ga tilbud om eksamensrettet grunnskoleopplæring i 2000. De fleste deltakerne benyttet et heltidstilbud, dvs 30 uketimer over hele skoleåret, men det er også rapportert at noen fikk et deltidstilbud. Høsten 2000 deltok 344 kvinner og 555 menn i heltidsopplæring, mens til sammen 187 personer fikk et deltidstilbud.

2.3. Videregående opplæring for voksne

2.3.1. Ansvar og organisering

Voksne har fått lovfestet rett til videregående opplæring fra august 2000. Opplæringen skal føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller delkompetanse på dette nivå. Retten gjelder personer født før 1978 som ikke har vært omfattet av Reform 94, og som ikke har fullført videregående opplæring tidligere. Endringene i forskriftene til opplæringsloven gjelder fra 1. februar 2001.

Om statistikken

Statistikken omfatter voksne i videregående opplæring som innrapporteres til fylkeskommunene. Det foreligger ikke tall for andelen voksne som får tilbud om kurs organisert spesielt for voksne. Som voksen regnes elever 20 år og eldre. Skoleåret 2000/01 er siste året rapporteringen skjer gjennom VSI (videregående opplæringsinformasjonssystem). Fra skoleåret 2001/02 vil rapporteringen skje gjennom KOSTRA.

Tabell 2.3. Opplæring for voksne innvandrere, flyktninger og asylsøkere, etter omfang. 1996-2000

	1996	1997	1998	1999	2000
Undervisningstimer	572 715	556 776	673 653	916 120	1 074 187
Deltakere ¹ gjennom året	22 268	22 040	28 957	37 574	² 27 721
Personer ³	13 598	11 252	17 345	22 796	21 856
Forbruk etter aktivitet (i 1000 kroner)	275 593	251 120	310 736	424 322	533 129
Forbruk etter aktivitet (i 1000 kroner)					
eksamensrettet grunnskoleopplæring	..	..	22 613	55 679	72 606

¹ En deltaker er en person som har deltatt på et kurs. En person kan delta på flere kurs i løpet av et år, og han/hun telles da som flere deltakere. ² Pga. forskjellige timesatser vår og høst i 2000, ble deltakere registrert i både vår og høst. Våren 2000 var det 28 984 deltakere i undervisningen og høsten var det 26 459. Tallet i kolonnen er regnet ut som en snitt av vår- og høsthalvåret. ³ Antall personer i norsk med samfunnskunnskap telles på en gitt dato over hele landet. Kilde: KUF/FRES.

Fylkeskommunene har ansvar for å tilby videregående opplæring for voksne, men de kan bruke studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og andre til å gi opplæring. Opplæringen skal være gratis. Deltakerne som tar opplæring i regi av studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og liknende vil normalt avlegge eksamen som privatister. Voksne som følger videregående opplæring som fylkeskommunen har ansvar for, har rett til standpunkt karakterer. Hvis den voksne ønsker det, kan fylkeskommunen tilby opplæring som blir avsluttet med eksamen som privatist.

Lov og forskrifter gir rett til et opplæringstilbud som er tilpasset og tilrettelagt ut fra den voksnes behov og skal bygge på de kunnskaper og erfaringer som er tilegnet på andre læringsarenaer. Den enkelte voksnes realkompetanse kan også gi grunnlag for et avkortet opplæringsløp. På vitnemål og kompetansebevis er godkjent realkompetanse likeverdig med bestått.

Læreplanene for videregående opplæring i Reform 94 gjelder også for voksne. Planene er tilpasset voksnes behov bl.a. ved at de er modulstrukturerte.

2.3.2. Opplæring

Gjennom Realkompetanseprosjektet har nå alle fylkeskommunene på plass en organisering for å kunne vurdere realkompetanse, og det er prosjekter for utvikling og utprøving av ulike metoder i hele 14 fylkeskommuner. Målsettingen er å ha på plass et nasjonalt system for dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse innen august 2002.

I løpet av kalenderåret 2000 har over 3 000 voksne fått kartlagt, vurdert og verdsatt sin realkompetanse inn mot videregående opplæring. Gjennomsnittsalderen er vel 36 år, om lag 2/3 er kvinner og vurdering inn mot yrkesfagene utgjør om lag 2/3.

De foreløpige tallene viser at det var litt over 20 000 voksne i videregående opplæring høsten 2000. Vel 8 000 av disse deltok i deltidsopplæring. Totalt var vel 9 prosent av elevene i videregående opplæring 20 år eller eldre. Det er nedgang på nesten 3 prosent fra året før. Nedgangen i antall voksne gjelder både heltids- og deltids elever. Sammenliknet med 1997 er det over 14 000 færre voksne i videregående opplæring i 2000. Dette utgjør ca 10 000 helårselever.

2.3.3. Fagopplæring i arbeidslivet

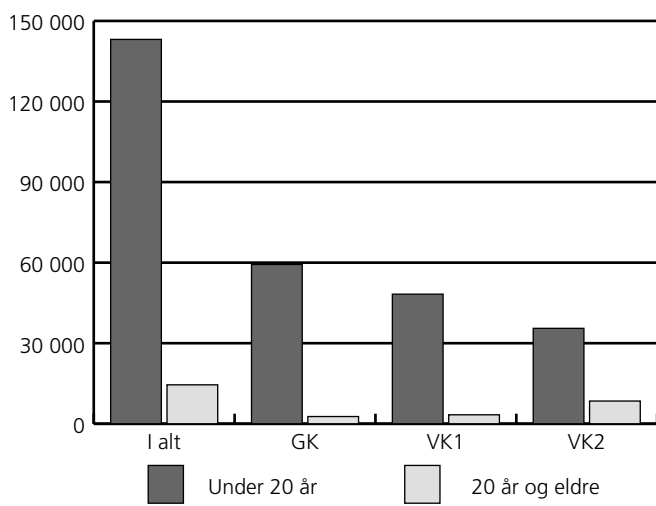
Voksne som ønsker fagbrev etter lov om fagopplæring i arbeidslivet, kan benytte seg av følgende ordninger:

- Voksne over 21 år kan tas inn som lærlinger med full praktisk opplæring i bedrift.
- Voksne med 25 prosent lengre allsidig praksis enn fastsatt læretid kan gå opp til fagbrev etter reglene i § 3-5 i opplæringsloven.
- Voksne som ikke fyller kravene i § 3-5 (praksiskandidat), kan tas inn som lærlinger på samme måte som ungdom med rett til videregående opplæring.

Praksiskandidatene kan framstille seg til fag- og svenneprøve uten at det blir reist krav om å gå opp til egen prøve i de felles allmenne fagene i videregående opplæring. Fra 1999 til 2000 sank antall praksiskandidater fra 13 400 til 9 100, dvs. en reduksjon på over 30 prosent. Samtidig sank antall kandidater i studieforbundenes opplæring med vel 35 prosent fra 10 300 til 6 500, se også punkt 2.6.3.

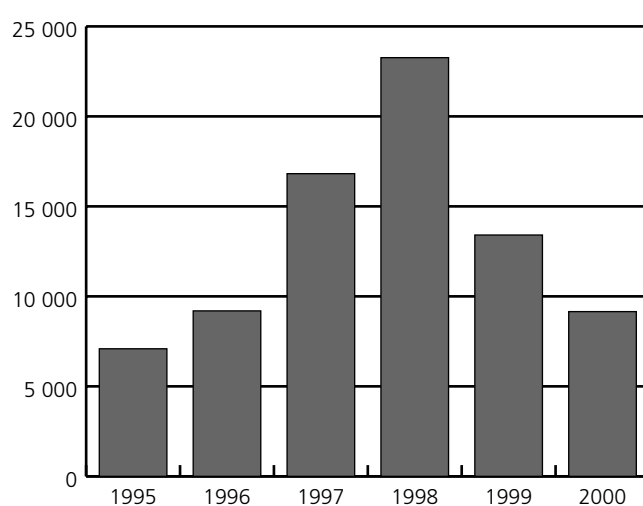
Figur 2.3 viser at det fra 1998 har vært en markant nedgang i antall praksiskandidater. Det høye antall praksiskandidater i 1998 kan forklares ved at det i 1998 ble åpnet for svært mange nye fag, samtidig med at det var varslet innføring om krav til allmennfaglig eksamen for praksiskandidater fra 1. august 1999. Den varslede innføringen ble imidlertid ikke innført. I 2000 er antall praksiskandidater i det offentlige tilbudet på samme nivå som i 1996.

Figur 2.2. Elever i videregående opplæring, etter kurstype og alder per 1.10.2000. Heltids-ekvivalenter (foreløpige tall)

Kilde: VSI.

Figur 2.3. Voksenopplæring. Praksiskandidater. 1995-2000

Kilde: Linda - fagopplæring.

2.4. Høyere utdanning

Voksne kan ta høyere utdanning som ordinære studier, som etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler, eller de kan delta ved kurs arrangert av fjernundervisningsinstitusjoner og studieforbund.

2.4.1. Etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler

Med etterutdanning menes kortere kurs som ikke gir formell kompetanse, men som sikter mot fornyelse og ajourføring av en førstegangsutdanning. Med videreutdanning menes eksamensrettede studier eller fag som bygger på en førstegangsutdanning, og som gir formell kompetanse og eventuell vektallsuttelling i grad. Et videreutdanningsstilbud vil ofte innebære en spesialisering i forhold til en grunnutdanning.

Målgruppene for etter- og videreutdanningsvirksomheten ved de offentlige utdanningsinstitusjonene innenfor høyere utdanning er bl.a. lærere i grunnskole og videregående opplæring foruten andre ansatte i offentlig og privat virksomhet. Undervisningen gis både direkte ved institusjonene, som desentraliserte tilbud og som fjernundervisning.

Tabell 2.4. Deltakere i etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler. 2000

	I alt	Videre- utdanning ¹	Etter- utdanning
I alt	84 504	30 587	53 917
Universiteter	17 024	4 698	12 326
Vitenskapelige høyskoler ...	5 191	2 248	2 943
Statlige høyskoler	62 289	23 641	38 648

¹ NTNU og Norges veterinærhøgskole inngår ikke i datagrunnlaget for videreutdanning.

Kilde: DBH, (Database for høyere utdanning).

Videreutdanningsvirksomheten ved statlige universiteter og høyskoler i 2000 omfattet om lag 30 500 deltakere, mens det samlet ble rapportert vel 53 900 deltakere i etterutdanning. Det er økning i deltakertallet for videreutdanning, mens tall for etterutdanning er noe redusert. Samlet gir dette en økning på vel 3 prosent for etter- og videreutdanning fra 1999 til 2000.

2.4.2. Studieringer på høyere nivå

Tabell 2.5 omfatter kurs som gjennomføres av studieforbund, og som har faglig godkjenning fra en høyere utdanningsinstitusjon. Tallene for 2000 er basert på rapporter fra studieforbundene, fordelt på nivåplassering og fylke.

Studieringene gir innføring i fagstoff, arbeidsmetoder og emner på høyere utdanningsnivå. Det ble gitt statlig tilskudd til om lag 20 prosent av denne virksomheten i 2000.

De statlige utdanningskontorene behandler søknadene fra studieforbundene og fordeler midler i sine respektive fylker. Utdanningskontoret skal foreta en samlet vurdering av opplæringsbehovene i fylket, og særlig av de behovene som ikke dekkes av høyskole og universitet.

Over 55 000 deltakere, hvorav halvparten kvinner, fikk i 2000 opplæring på høyere nivå ved kurs arrangert av studieforbundene. I overkant av 10 000 fikk tilbud om offentlig eksamen. Det er kun et fåtall studieforbund som har opplæring av noe omfang på høyere nivå.

En brukerundersøkelse NVI (nå VOX) foretok i 2000 viser at den typiske deltaker i studiering på høyere nivå er yrkesaktiv kvinne i alderen 30 - 50 år. Hun tar oftest utdanning med fagområde helse, omsorg eller pedago-

Tabell 2.5. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere på universitets- og høyskolenivå, etter kjønn, alder og fylke. 2000

Fylke	Deltakere i alt	Andel kvinner	29 år og yngre	30- 49 år	50 år og eldre	Uoppgitt alder
I alt	55 364	50	4 779	8 961	2 551	39 073
Østfold	1 586	38	408	503	110	565
Akershus	3 001	45	619	943	293	1 146
Oslo	14 799	47	179	648	228	13 744
Hedmark	1 718	48	190	312	67	1 149
Oppland	1 713	41	73	369	182	1 089
Buskerud	2 509	48	274	582	159	1 494
Vestfold	2 463	52	335	698	171	1 259
Telemark	593	42	37	104	45	407
Aust-Agder	1 035	67	278	468	242	47
Vest-Agder	1 785	54	355	402	111	917
Rogaland	3 302	60	455	782	203	1 862
Hordaland	7 331	50	450	843	148	5 890
Sogn og Fjordane	561	58	87	107	28	339
Møre og Romsdal	929	57	58	321	65	485
Sør-Trøndelag	5 267	50	245	231	81	4 710
Nord-Trøndelag	1 163	60	135	434	92	502
Nordland	1 129	64	110	484	101	434
Troms	3 567	53	453	556	200	2 358
Finnmark	913	55	38	174	25	676
Svalbard	-	-	-	-	-	-

Kilde: SSB.

gikk. Studiering på høyere nivå blir valgt fordi dette utdanningsløpet lar seg kombinere med yrkes- og familieliv. I gjennomsnitt betaler deltakeren 16 000 kroner for et 10 vekttallsstudium, og den typiske deltaker betaler alle kostnader selv.

2.5. Arbeidsmarkedsopplæring

Arbeidsmarkedsopplæringen (AMO) skal kvalifisere arbeidssøkere til ordinært arbeid, redusere dårlig samsvar mellom arbeidssøkeres kompetanse og arbeidslivets behov og motivere arbeidsledige til å ta opplæring.

Arbeidsmarkedsmyndighetene har det økonomiske ansvaret og ansvar for hvilke kurs som igangsettes, for lokalisering av disse og for inntak av kursdeltakere. Nedre aldersgrense for å delta i et AMO-kurs er 19 år. Kursenes varighet er fra 2 til 38 uker, og opplæringen fullfinansieres av staten. AMO-kurs gjennomføres av ulike aktører. Kurs som gir formell kompetanse på videregående nivå, gjennomføres etter læreplanene i Reform 94. Det er utarbeidet en egen veiledning om AMO innenfor videregående opplæring.

Omfanget av arbeidsmarkedsopplæring endres ut fra ledighetssituasjonen i arbeidsmarkedet. Et bedret arbeidsmarked fører til reduksjon i omfanget av arbeidsmarkedsopplæring. Statistikk om arbeidsmarkedsopplæring utarbeides og publiseres av arbeidsmarkedsmyndighetene (Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Aetat).

Tabell 2.6. Arbeidsmarkedsopplæring. Kurs, deltakere og bevilgning (mill. kroner). 1995-2000

År	Kurs	Deltakere	Bevilgning (mill. kr)
1995	5 000	r 66 599	1 887
1996	3 300	r 52 754	1 666
1997	2 645	r 32 878	1 342
1998	2 445	r 32 930	1 023
1999	r 1 940	r 25 848	720
2000	2 740	37 176	978

Kilde: Aetat.

Etter flere år med reduksjon i AMO-virksomheten var det en økning i deltakertallet i 2000. Det var flest deltakere i kortere kurs. Kurs på opp til 12 uker omfattet nær 59 prosent av deltakerne og 66 prosent av kursene. Av kurs typer var kontorarbeid den største med nær 27 prosent av kursdeltakerne i 2000.

2.6. Studieforbundene

2.6.1. Generelt

Studieforbund er paraplyorganisasjoner for frivillige, ideelle organisasjoner. Per 1. januar 2001 var 22 studieforbund godkjent for statstilskudd. Disse representerer over 400 medlemsorganisasjoner, herunder de fleste politiske partier, de fleste arbeidstakerorganisasjoner og ulike livssyns- og interesseorganisasjoner. Det stilles krav til omfang, geografisk spredning og demokratisk oppbygging for å bli godkjent som studieforbund.

Om statistikken

Studieforbundene sender årlig inn dataene til Statistisk sentralbyrås (SSB) voksenopplæringsdatabase. Dataene blir levert på enkeltkursnivå og gir informasjon om antall deltakere fordelt på kjønn og alder, antall kurs fordelt på emner og i hvilken kommune kurset holdes og antall studietimer, med og uten lærer. Rapporteringen gir opplysninger om det er tilbud om offentlig eksamen, sertifisering eller interne prøver, og på hvilket nivå kurset er. Kursdeltakere må ha vært til stede minst 75 prosent av kurstida for å inngå i statistikken. En person kan være talt flere ganger dersom han/hun har deltatt på flere kurs.

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til at studieforbundene og deres medlemsorganisasjoner kan tilby opplæringstiltak for voksne. Studieforbundenes virksomhet skal bidra til å realisere voksenopplæringens mål og intensjoner. Studieforbundene kan med sin erfaring og organisasjonsform gi viktige bidrag til å utvikle nye, fleksible og brukertilpassede læringstilbud.

Studieforbundenes virksomhet bygger tradisjonelt på folkeopplysningstanken der studiearbeid blant voksne skal være ubundet av pensa og eksamener. I dag spenner opplæringen fra begynnernivå til opplæring på universitets- og høgskolenivå. Studieforbundene har et eget fellesorgan, Voksenopplæringsforbundet (Vofo), med organisasjonsledd i alle fylker.

2.6.2. Omfang

I 2000 ble det avholdt 60 300 kurs med til sammen 666 700 deltakere i regi av studieforbundene. I forhold til 1999 var det registrert 1 000 færre kurs og 15 000 færre deltakere. Det var en nedgang i antall studietimer uten lærer på ca 25 000 og en økning på 3 000 timer med lærer fra 1999 til 2000. Denne statistikken omfatter 21 av de 22 godkjente studieforbundene.

Selv om det var en nedgang i studieforbundenes kursvirksomhet i forhold til tidligere år, holdt mønsteret med hensyn til kjønns- og aldersfordeling seg stabilt. Som tidligere år utgjorde kvinner i overkant av 55 prosent av alle deltakerne, og 40 prosent av deltakerne var i aldersgruppen 30 - 49 år. Det var registrert flest deltakere (40 prosent) på kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag.

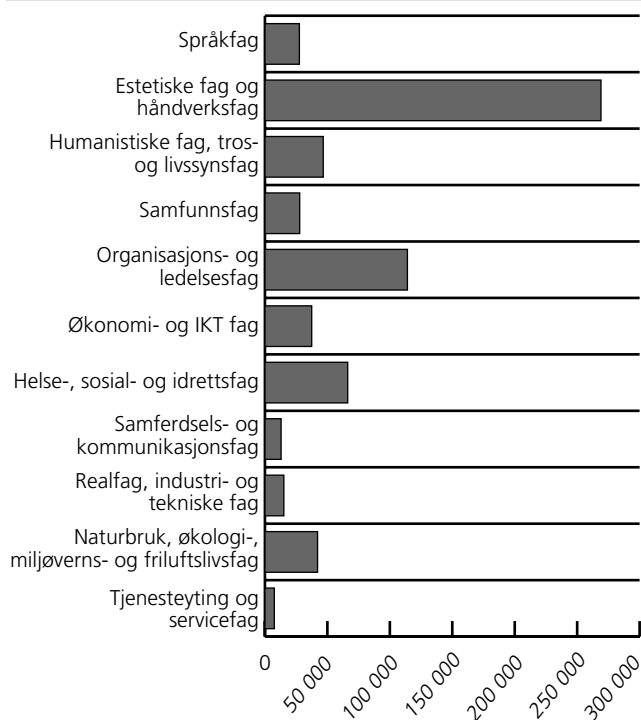
I 2000 var det i gjennomsnitt 11 deltakere per kurs. Dette var samme nivå som året før. Kurs innenfor helse-, sosial- og idrettsfag hadde høyest deltakerantall per kurs, med et gjennomsnitt på 15. Realfag, industrifag og tekniske fag fulgte etter med et gjennomsnitt på 14 deltakere per kurs. Færrest deltakere per kurs hadde kursene innenfor språkfag med gjennomsnittlig 8 deltakere.

Norsk Musikkråd stod for vel 11 900 kurs med til sammen 171 500 deltakere og hadde flest kurs blant studieforbundene. Sammen med Arbeidernes Opplysningsforbund (11 200 kurs) og Studieforbundet Folkeuniversi-

Tabell 2.7. Studieforbundene opplæringsvirksomhet. Kurs, deltakere og studietimer. 1997-2000

Studieforbund	Kurs i alt	Deltakere			Studietimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1997	64 357	711 531	316 610	394 921	1 908 708	1 515 964	392 744
1998	61 428	681 359	298 167	383 192	1 842 058	1 476 948	365 110
1999	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
2000 I alt	60 326	666 729	296 472	370 257	1 831 222	1 469 244	361 978
Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge	11 177	106 030	46 451	59 579	346 112	283 757	62 355
Bygdefolkets Studieforbund	4 220	34 898	24 504	10 394	74 986	42 491	32 495
Frikkelig Studieforbund	1 372	14 179	7 032	7 147	34 188	31 508	2 680
Høyres Studieforbund	1 140	9 896	4 153	5 743	55 269	55 257	12
Kristelig Folkepartis Studieforbund	60	754	335	419	1 230	47	1 183
Studieforbundet Populus	1 542	11 063	1 222	9 841	33 489	24 371	9 118
Idrettens Studieforbund	3 145	32 551	20 412	12 139	54 736	53 656	1 080
Norsk Musikkråd	11 908	171 534	76 399	95 135	459 882	357 749	102 133
Norsk Kristelig Studieråd	2 487	29 769	11 492	18 277	61 541	41 383	20 158
Samenes Landsforbund/Sámiid Ádnansævi ..	6	74	48	26	166	90	76
Samisk Studieutvalg/Sámi Oahppolávdegoddi	167	715	272	443	13 468	11 225	2 243
Senterpartiets Studieforbund	229	1 512	917	595	3 109	65	3 044
Sosialistisk Opplysningsforbund	882	7 362	3 217	4 145	40 276	37 216	3 060
Studieforbundet Folkeuniversitetet	10 169	101 375	36 051	65 324	380 521	316 275	64 246
Studieforbundet natur og miljø	2 252	21 776	13 193	8 583	39 584	33 786	5 798
Studieforbundet for Folkeopplysning	1 181	10 049	4 222	5 827	34 601	25 440	9 161
YS Utviklingssenter	1 164	9 464	3 118	6 346	18 953	9 411	9 542
Akademisk Studieforbund	1 239	49 762	26 623	23 139	25 283	23 947	1 336
Funksjonshemmedes Studieforbund	2 398	23 422	7 807	15 615	48 768	36 503	12 265
Folkekulturforbundet	3 423	28 221	7 365	20 856	102 957	82 964	19 993
Fremskrittspartiets Studieforbund	165	2 323	1 639	684	2 103	2 103	-

Kilde: SSB.

Figur 2.4. Studieforbundene opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter hovedemner. 2000

Kilde: SSB.

tetet (10 200 kurs) stod de for over 55 prosent av alle kursene og hadde registrert 57 prosent av alle kursdeltakerne.

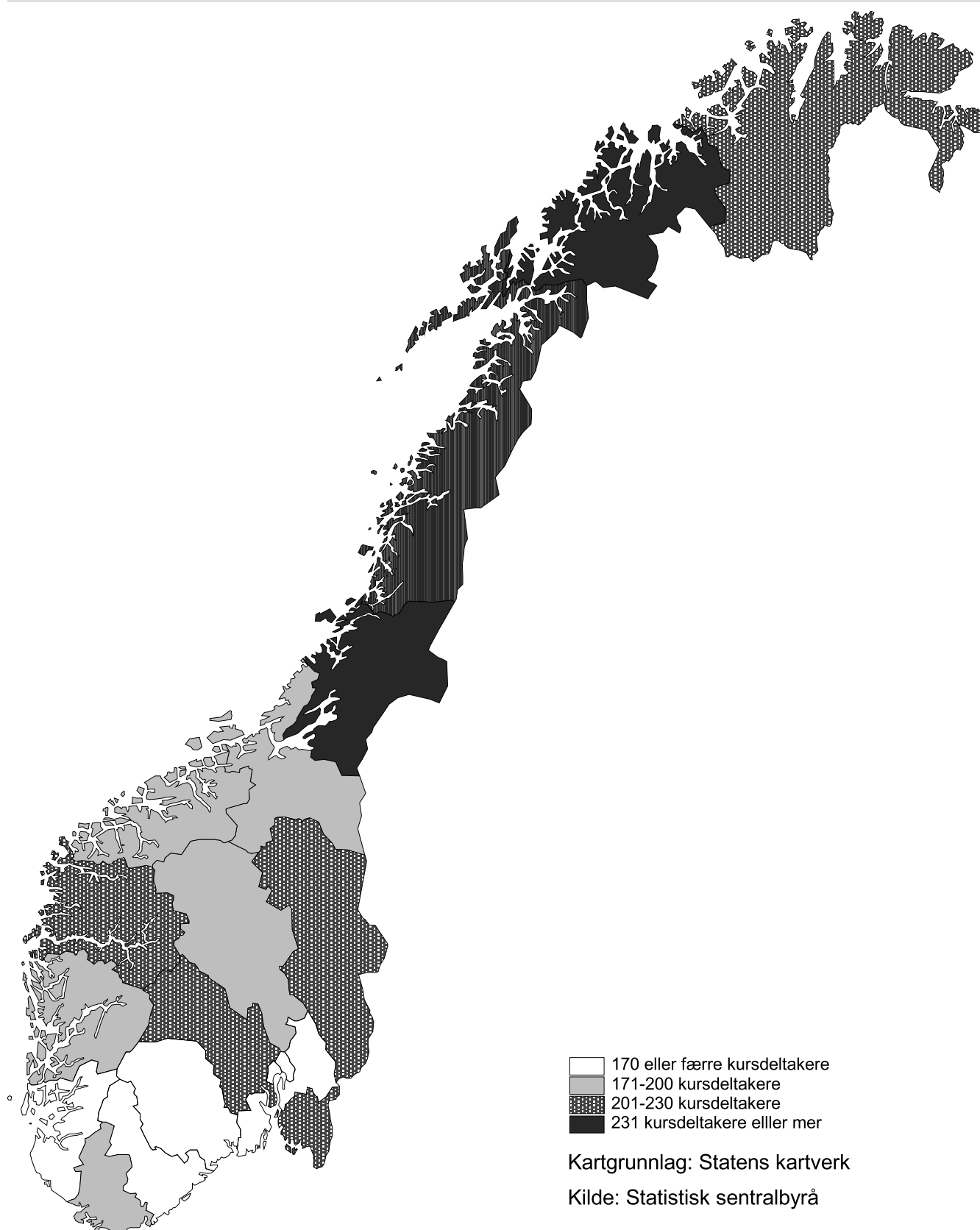
Emneinndelingen tar utgangspunkt i det faget kurset omhandler og ligger tett opp til de ordinære utdanningssystemet. Menn og kvinner følger stort sett det tradisjonelle mønsteret i valg av emne. Mens menn var i klart flertall med 76 prosent på kurs innenfor realfag, industrifag og tekniske fag, utgjorde kvinnene over 71 prosent av kursdeltakerne på kurs innenfor tjenesteyting og service. Ellers var 75 prosent av deltakerne innenfor samferdsel og kommunikasjon menn, og det var 74 prosent mannlige deltakere innenfor naturbruk, økologi, miljøverns- og friluftsfag. Emner med stor kvinneandel var språkfag og helse-, sosial- og idrettsfag med 69 prosent.

Størst deltakelse var det innenfor hovedemnet estetiske fag og håndverksfag med nesten 270 000 deltakere. Splittet opp på underemner topper kurs i musikk med vel 190 000 deltakere. Deretter følger underemnet tegning, maling og grafikk med nesten 12 000, og så folkedans og formingsfag med vel 10 000 deltakere hver og teater, revy og drama med vel 9 000 deltakere.

2.6.3. Opplæring etter nivå

Selv om studieforbundene i hovedsak skal gi opplæring som er ubundet av pensja og eksamen, gir opplæringsloven kommunene og fylkeskommunene mulighet for at studieforbundene kan tilby kurs på grunnskole- og videregående opplæringsområde. Studieforbundene har ikke eksamensrett, og deltakerne må oftest melde seg opp som privatister ved offentlige utdanningsinstitusjoner. Av studieforbundene totalt 666 700 deltakere oppgis 242 600 (36 prosent) å være på videregående opplærings

Figur 2.5. Studieforbundenes opplæringsvikrsomhet. Antall kursdeltakere per 1 000 innbyggere 14 år og eldre. 2000

Tabell 2.8. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter nivå og type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen. 2000

Type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen	I alt	Grunn- skole- nivå	Videregående opplærings- nivå	Universitets- og høyskole- nivå	Uoppgitt
I alt	666 729	227 713	242 622	55 346	141 048
Offentlig eksamen	27 562	1 930	14 316	10 341	975
Annen godkjent eksamen eller sertifisering	31 925	7 640	14 793	1 775	7 717
Interne prøver	38 524	7 001	2 873	23 694	4 956
Tilbud om fagprøve etter § 3-5	7 101	-	6 491	-	610
Ingen eksamen eller avsluttende prøver	561 617	211 142	204 149	19 536	126 790

Kilde: SSB.

nivå. 20 800 deltakere har fått tilbud om eksamen i videregående opplæring eller fagprøve etter § 3-5 i opplæringsloven. I tabell 2.8 omfatter kategorien annen godkjent eksamen eller sertifisering, bl.a. skytterprøven, spregningssertifikat og truckførerbevis.

Plassering av studieforbundenes opplæring på nivå er vanskelig både ut fra selve nivåplasseringen og sammenliknbarhet med nivåene i offentlig opplæring. Det er likevel ønskelig at statistikken kan si noe om opplæringsnivå. VOX har på oppdrag fra Vofo laget en første rapport om dokumentasjon og nivåplassering av kurs i regi av studieforbund.

2.6.4. Opplæring for særlige målgrupper

Med særlige målgrupper menes voksne som av ulike årsaker opplever hindringer i forhold til å delta i de ordinære opplæringstilbudene. Godkjente studieforbund og landsomfattende organisasjoner som arbeider for særlige målgrupper, kan søke om tilskudd. Tilskuddet skal benyttes til å redusere de merkostnader som studieforbundene har i forbindelse med universell tilrettelegging for at også særlige målgrupper kan delta.

Om statistikken

Tabell 2.9 viser studieforbundenes opplæringsvirksomhet som mottok tilskudd etter § 24 i voksenopplæ-

SSBs statistikk for særlige målgrupper ble første gang gjennomført i 1997. Økningen i 1999 og 2000 kan skyldes bedre rapportering for målgruppen. I 2000 ble det gitt tilskudd til tiltak med vel 31 500 deltakere, en økning på om lag 2 900 deltakere fra året før. Funksjonshemmedes studieforbund var den største aktør i opplæringen og rapporterte om lag 2 100 kurs.

Studieforbundene får også tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak for særlige målgrupper. I 2000 ble det bevilget 2 millioner kroner til dette formålet. Det ble gitt midler til 22 prosjekter. Blant innsatsområdene var nettverksopplæring i tegnspråk og videreutvikling av voksnes tilgang til høyere utdanning for funksjonshemmede, bl.a. ex.phil og kurstilbud i helse- og sosialfag.

2.6.5. Pedagogisk utviklingsarbeid

Tilskudd til pedagogisk utviklingsarbeid gis etter søknad til konkrete prosjekter som stimulerer nyskaping i studieforbundene. Det ble bevilget 2 millioner kroner til utviklingsarbeid i regi av studieforbund i 2000. Prioriterte områder var bl.a. studieplaner og metoder for å dokumentere opplæringens innhold, nye, fleksible og brukertilpassede opplæringstilbud og voksenpedagogiske metoder og tiltak som motiverer til deltakelse. I alt fikk 31 prosjekter tilskudd.

2.6.6. Opplæring av tillitsvalgte

Kurs for representanter for tilsatte i arbeidslivet (tillitsvalgte) gis med tanke på økt likestilling og demokratisering på arbeidsplassen. Kurset skal gi tillitsvalgte minst 30 timer opplæring og strekke seg over minimum 5 dager med minimum 15 deltakere.

I 2000 ble det arrangert 59 kurs med til sammen 1 302 deltakere, hvorav 577 kvinner. I gjennomsnitt deltok 22 deltakere per kurs med en varighet på 42 timer. Det ble bevilget 5 millioner kroner til dette formålet i 2000. Rapporteringen omfatter bare den delen av opplæringen som departementet yter tilskudd til. Samlet er denne opplæringen av vesentlig større omfang.

Tabell 2.9. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Kurs for særlige målgrupper, studietimer og deltakere. 1995-2000

År	Kurs	Studie- timer	Deltakere	
			I alt	Prosentandel Kvinner
1995	2 633	88 676	21 996	61
1996	2 486	91 625	22 464	62
1997 ¹	2 320	78 999	20 464	64
1998 ¹	2 169	72 999	22 798	63
1999	3 052	96 644	28 655	66
2000	3 577	108 773	31 571	63

¹ Nedgang i timer og deltakere i 1997 og 1998 skyldes også underrapportering til SSB.

Kilder: 1995-96: KUF 1997-2000:SSB.

2.7. Fjernundervisningsinstitusjonene

2.7.1. Generelt

Fjernundervisningstilbudene har som formål å gi voksne muligheter til å skaffe seg grunnutdanning og etter- og videreutdanning tilpasset deres livssituasjon. Fjernundervisning er kjennetegnet av høy grad av fleksibilitet. Lærere og deltaker kan kommunisere uavhengig av tid og rom, og undervisningen kan organiseres f.eks. ved bruk av brev, telefon, telefaks, tv, video eller internett. Ofte kombineres flere undervisningsmetoder. Statistikken er inndelt i ordinær innsending av brev, elektronisk kommunikasjon, kombinert undervisning og annet. Det har vært en fordobling av deltakere som gjennomfører kurs ved elektronisk kommunikasjon i de siste år, og denne utviklingen ser ut til å fortsette.

Per 1. januar 2001 var 14 frittstående fjernundervisningsinstitusjoner godkjent med rett til statstilskudd. Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF) er fellesorgan for godkjente fjernundervisningsinstitusjoner. NFF er medlem i den internasjonale organisasjonen for fjernundervisning - International Council for Open and Distance Education (ICDE), som har sitt sekretariat i Norge.

De fleste kursene som blir gjennomført ved fjernundervisningsinstitusjonene, er kurs som er rangert i forhold til det formelle utdanningssystemet, og som blir rapportert etter en felles studietimenormering for kursene. NFF foreslår, godkjenner og normerer kurs i forhold til omfang og nivå.

2.7.2. Virksomheten ved fjernundervisningsinstitusjonene

Det har vært nedgang i antall gjennomførte kurs de siste årene. I 1999 var det i underkant av 40 000 gjennomførte kurs, mens det i 2000 var nesten 38 000. Dette betyr imidlertid ikke at aktiviteten i fjernundervisningen har gått ned. Det ser ut til å være en tendens til at deltakerne tar mer omfattende kurs, og det er en økning på 20 000 studietimer fra 1999 til 2000. I alt ble det innrapportert 6 083 000 studietimer i 2000, og de fleste av disse, ca. 4 960 000 studietimer, ble registrert hos NKS Fjernundervisning, NKI Fjernundervisning og FB Fjernundervisning.

Mange benytter seg av fjernundervisning for å heve kompetansen etter at de er ute av det formelle utdanningssystemet. 70 prosent av kursene ble gjennomført av personer i alderen 30-49 år, med til sammen 26 500 kurs. 16 prosent av kursene ble gjennomført av personer i alderen 20 - 29 år, mens aldersgruppen 50-59 år stod for 10 prosent av fullføringene.

Om statistikken

Fra og med 1998 ble rapporteringsrutinene endret og virksomheten rapportert til SSB. Studietimenormeringen angir antall studietimer. En deltaker regnes å ha fullført et kurs når 75 prosent av kurset er gjennomført.

Tabell 2.10. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Fullførte kurs, etter deltakeres alder og kjønn. Bostedsfylke. 1998-2000

Bostedsfylke	I alt	Prosent kvinner	29 år og yngre	30-59 år	60 år og eldre	Uopp-gitt
1998	44 731	52	8 828	29 141	200	6 562
1999	39 778	54	8 030	30 015	241	1 492
2000 i alt	37 982	56	6 305	30 316	316	1 045
Østfold	1 977	48	395	1 523	16	43
Akershus	3 269	52	554	2 607	50	58
Oslo	3 158	48	686	2 305	38	129
Hedmark	2 626	58	391	2 132	19	84
Oppland	1 493	55	273	1 142	16	62
Buskerud	2 221	61	430	1 734	19	38
Vestfold	1 617	63	258	1 336	10	13
Telemark	1 520	55	248	1 220	10	42
Aust-Agder	736	54	120	597	4	15
Vest-Agder	1 753	64	259	1 440	7	47
Rogaland	3 147	58	609	2 464	22	52
Hordaland	3 470	54	496	2 798	19	157
Sogn og Fjordane	1 128	60	193	867	11	57
Møre og Romsdal	2 157	63	282	1 811	21	43
Sør-Trøndelag	1 929	54	330	1 543	10	46
Nord-Trøndelag	890	47	157	690	7	36
Nordland	2 533	64	322	2 123	28	60
Troms	1 296	44	156	1 089	6	45
Finnmark	613	59	90	505	-	18
Annet/uopp-gitt	449	75	56	390	3	-

Kilde: SSB.

Tabell 2.11. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Kursfullføringer, etter tilbud om eksamen og utdanningsnivå. 2000

Nivå	Deltakere i alt	Tilbud om offentlig eksamen	Tilbud om intern eksamen	Ingen eksamen
I alt	37 982	28 446	5 998	3 538
Videregående-skolenivå	22 553	18 345	3 141	1 067
Universitets- og høyskolenivå	10 004	8 754	851	399
Uspesifisert	5 425	1 347	2 006	2 072

Kilde: SSB.

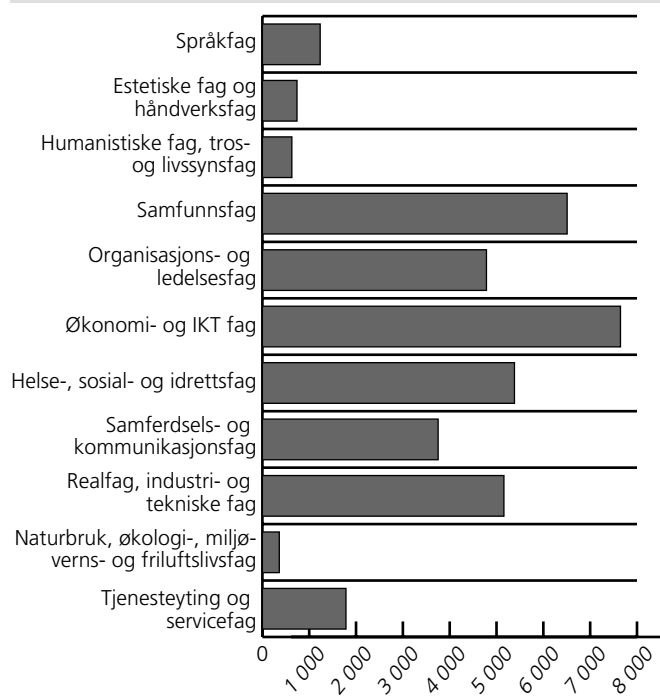
Det var flest kursdeltakere bosatt i fylkene Oslo, Akershus, Rogaland og Hordaland. I forhold til innbyggertallet var det imidlertid betydelig flere kursdeltakere som tok kurs i fylkene Hedmark, Vest-Agder, Nordland og Sogn og Fjordane. Det er stadig flere kvinner enn menn som gjennomfører fjernundervisningskurs. I 2000 var det 56 prosent kvinner. I aldersgruppen 40-49 år var det 4 900 menn og 8 400 kvinner som gjennomførte kurs.

60 prosent av alle kursene i 2000 var på videregående opplærings nivå, og 80 prosent av disse førte fram til

Tabell 2.12. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Normerte studietimer etter nivå. 2000

Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner	I alt	Normerte studietimer		
		Videregående opplæringsnivå	Universitets- og høghskolenivå	Uspesifisert
2000 i alt	6 083 298	3 279 101	2 234 869	569 328
Bankakademiet, BI Senter for finansutdanning	686 100	-	686 100	-
Biblia Fjernundervisning	8 539	-	-	8 539
FB Fjernundervisningen	1 482 493	1 255 644	129 360	97 489
Kristen Brevskole	6 020	1 680	-	4 340
Luftfartsbrevskolen	69 330	-	-	69 330
Landbruksforlaget - Natur og Næring				
Fjernundervisning	49 180	14 870	-	34 310
NKI Fjernundervisningen	1 697 740	1 094 806	332 030	270 904
NKS Fjernundervisning	1 757 279	662 881	1 030 678	63 720
Stiftelsen Norges Byggscole	32 649	30 514	2 135	-
Opplæringskonsult A/S	94 528	93 478	70	980
PIL-skolen	187 800	113 588	54 496	19 716
VVS Fjernundervisning A/S	11 640	11 640	-	-

Kilde:SSB.

Figur 2.6. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Fullførte kurs, etter hovedemner. 2000

Kilde: SSB.

offentlig eksamen. Mer enn 10 000 kurs var på universitets- og høghskolenivå, og nesten 90 prosent av disse kursene kvalifiserte deltakerne til å ta eksamen.

Det at stadig flere kurs fører fram til offentlig eksamen, både på videregående opplærings nivå og på universitets- og høghskolenivå, kan tyde på at fjernundervisning spiller en viktig rolle i kompetanseoppbygging.

Alderssammensetningen varierte i forhold til valg av emne. For deltakerne i alderen 20-29 år var det flest som tok kurs innenfor samfunnsfag og økonomi og IKT-fag. For aldersgruppen 30-39 år utgjorde fullføringer innen-

for økonomi og IKT-fag 25 prosent av alle kursfullføringer. Også innenfor aldersgruppen 40-49 år var det flest som tok økonomi og IKT-fag. Her utgjorde dessuten helse-, sosial- og idrettsfag en betydelig andel. Nesten halvparten av kursene som ble fullført av kvinner, var kurs innenfor helse- og sosial- og idrettsfag og samfunnsfag.

2.7.3. Utviklingsarbeid

Etter søknad gis det tilskudd til utviklingsarbeid og nyskaping i fjernundervisningsinstitusjonene. I år 2000 ble det bevilget 1,5 millioner kroner til dette formålet. Prosjekter som støttet opp under Kompetansereformen, ble prioritert. Det ble gitt tilskudd til 9 prosjekter. Hovedtyngden av prosjektene var utvikling av ny teknologi og fjernundervisning som metode. Et prosjekt om fjernundervisning tilpasset voksne med lese- og skrivevansker fikk også støtte.

2.8. Folkehøgskolene

2.8.1. Generelt

Lov av 8. juni 1984 nr. 64 om folkehøgskolar slår i § 13 fast at folkehøgskolen er pensum- og eksamensfri. Som en fri og allmenndannende skole har den også et klart integrerende mål. "Folkehøgskolen skal i samsvar med sine tradisjoner fremme allmenndanning på ulike alders- og utdanningssteg. Innan dei rammer dette gjev, fastset skoleeigar verdigrunnlag og målsetjing" (§ 2).

Elevene skal ha fylt 17 år før 1. januar i skoleåret, men det er anledning til å ta opp elever som er inntil ett år yngre. Folkehøgskolen gir ingen formell kompetanse, men gjennomført folkehøgskoleår gir tre konkurransepoeng ved opptak til høyere utdanning, under forutsetning av at skolen har levert tilfredsstillende skoledokumentasjon, og eleven har dokumentert minst 90 prosent fram-møte. Folkehøgskolene er internatskoler, og de 79 skole-ne som var i drift skoleåret 2000/01, er spredt over hele landet. Tre av dem er folkehøgskoleliknende tiltak. Ti skoler er fylkeseid, mens de øvrige er drevet av organisasjoner, kirkesamfunn, stiftelser og private.

Det offentlige driftstilskuddet til folkehøgskolen dekker ca. 50 prosent av de totale utgiftene, 5/6 av tilskuddet kommer fra stat og 1/6 fra fylkeskommunen. Elevene betaler selv for bøker, skolemateriell, studieturer og liknende, og for kost og losji vel 1 100 kroner per uke eller rundt 4 500 kroner per måned. Folkehøgskoleelever kan søke utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse.

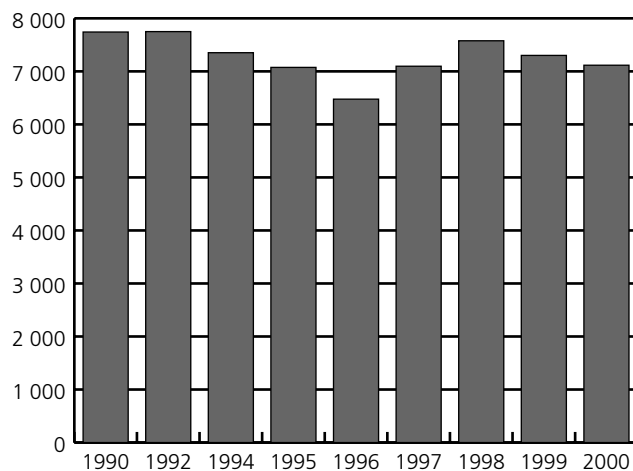
Om statistikken

Et årskurs strekker seg over et skoleår, fra august det ene året til mai neste år. I figur 2.7 refererer tallene seg til både skoleår og kalenderår. Deltakere på årskurs er derfor summen av elever på vårens og høstens hovedkurs - og kortkurs. For å kunne gi mest mulig sammenliknbare tall omregnes deltakere på både hovedkurs og kortkurs til årselever. I motsetning til SSB's individbaserte statistikk for folkehøgskoler er også elever med mindre enn 300 undervisningstimer per år talt med.

Folkehøgskolen tilbyr kurs av ulike lengde. Kurs på 16 ½ uke eller lengre er langkurs (halvårskurs og årskurs). Kortkurs er fra 3 dager til 16 uker. Kortkursene utgjorde i 2000 ca. 10 prosent av virksomheten. Bortsett fra Norsk Pensjonistskole i Melsomvik og Nordnorsk Pensjonistskole på Sømna som bare har kortkurs, har alle skolene langkurs på 33 uker, kalt hovedkurs. Tema og em-

Elevvalderen i folkehøgskolen har vært stigende de siste årene. 19-åringer er den markert største årsgruppen. Om lag 2/3 av elevene er kvinner. Skoleåret 2000/01 utgjorde elevene på hovedkurset 10,85 prosent av 19-års kullet. Søkningen til folkehøgskolen er generelt god, men fordeler seg ulikt både på landsdeler og enkeltskoler.

Figur 2.7. Årselever i folkehøgskolene. 1990, 1992, 1994-2000

Kilde: KUF.

Tabell 2.13. Elever i folkehøgskolens hovedkurs, etter alder og kjønn. 1998-2000¹

Kjønn	Alder								Uoppgitt
	I alt ¹	16 år	17-18 år	19 år	20-29 år	30-44 år	45-59 år	60 år og eldre	
1998	13 563	688	2 595	5 590	4 315	232	88	55	-
1999	12 907	664	2 058	5 195	4 491	294	116	89	-
2000 i alt	12 302	531	2 214	4 837	4 019	257	98	98	248
Menn	4 049	214	956	1 175	1 454	137	50	63	..
Kvinner	8 005	317	1 258	3 662	2 565	120	48	35	..

¹ Tallene i tabellen er for kalenderår, ikke skoleår.

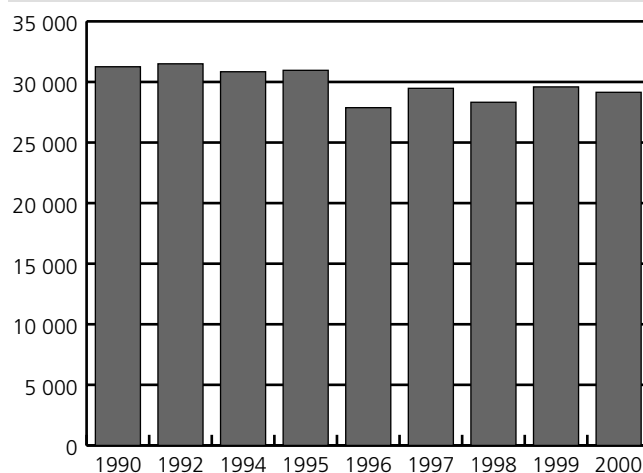
Kilde: KUF.

nekrets for undervisningen i folkehøgskolen spenner over et vidt spekter, fra praktisk håndverk og hobbyaktiviteter til filosofi og livssyn. Hovedkursene har valgmulighet for vektlegging av ulike fag- og emneområder og gir elevene anledning til å velge sitt eget opplegg. Som internat-skoler legger folkehøgskolene stor vekt på den sosialpedagogiske virksomheten.

2.8.2. Omfang

Hovedvekten av elevene kommer fra Norge, men det er også et markert innslag fra andre land og verdensdeler. På hovedkurset 2000/01 fordelte elevene seg geografisk slik: Norge 4 935, Norden 139, øvrige Europa 181, Nord-Amerika 29, Sør-Amerika 9, Afrika 75, Oceania 1 og Asia 142.

Figur 2.8. Elever i folkehøgskolene. 1990, 1992, 1994-2000

Kilde: KUF.

Tabell 2.14. Elever i folkehøgskolens kortkurs, etter alder og kjønn. 1997-2000¹

Kjønn	Alder								Uoppgitt
	I alt ¹	16 år	17-18 år	19 år	20-29 år	30-44 år	45-59 år	60 år og eldre	
1997	17 192	487	1 167	527	2 535	3 198	3 582	5 696	-
1998	14 790	302	682	434	2 009	2 741	3 151	5 471	-
1999	16 896	305	862	383	2 205	3 387	3 816	5 938	-
2000 i alt	16 844	307	582	401	2 204	3 052	3 862	5 969	467
Menn	6 092	101	215	141	936	1 163	1 401	2 135	..
Kvinner	10 285	206	367	260	1 268	1 889	2 461	3 834	..

¹ Tallene i tabellen er for kalenderår, ikke skoleår.

Kilde: KUF.

Tabell 2.15. Elever i folkehøgskolenes hovedkurs, etter hvilken utdanning de gjennomførte våren/høsten før de begynte på kurset. 1997-2000¹

År	I alt	Grunnskole	Videregående opplæring ett år	Videregående opplæring to år	Videregående opplæring tre år	Høyere utdanning	Annen utdanning
1997	12 388	2 001	1 186	805	7 443	676	277
1998	13 494	1 568	1 010	808	9 259	656	193
1999	12 907	1 474	1 040	888	8 752	563	190
2000	12 302	1 289	958	793	8 138	649	475

¹ Tallene i tabellen er for kalenderår, ikke skoleår.

Kilde: KUF.

3. Ressursbruk

3.1. Bevilgninger til voksenopplæring over statsbudsjettet

Om statistikken

Tabell 3.1 viser bevilgningene til voksenopplæring over statsbudsjettet 2001. Bildet over den totale ressursbruken er ikke fullstendig. Kommunenes, fylkeskommunenes, universitetenes og høgskolenes ressurser til voksenopplæring er ikke tatt med i tabellen. Heller ikke private tilskudd til dette formålet er med. Investeringer i opplæring i regi av arbeidslivet, Statens l nekasses utgifter til stipend og utgifter som den enkelte voksne selv betaler, er heller ikke medberegnet. Statstilskudd til grunnskole og videregående opplæring for voksne i henholdsvis kommunal og fylkeskommunal regi er en del av rammeoverføringene til disse sektorene og er ikke tatt med i tabellen. Samfunnets totale ressurser til voksenopplæring er derfor vesentlig høyere enn det tabell 3.1 viser.

Det gis direkte bevilgninger til voksenopplæring over Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett og over Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett. De samlede bevilgninger til voksenopplæring over KUFs budsjett viser en nominell økning på 15 prosent sammenliknet med budsjettåret 2000. Veksten skriver seg i hovedsak fra økte bevilgninger til opplæring for voksne innvandrere og midler til forsøks- og utviklingsarbeid på voksenoppl ringsområdet. Enkelte av bevilgningene fullfinansierer opplæringen i den forstand at statstilskuddet er ment å dekke totalutgiftene, og det er ikke forutsatt at

verken den enkelte deltaker eller kursarrangør/kommune skal ha utgifter. Dette gjelder grunnskoleopplæring for innvandrere i aldersgruppen 16-20 år og norskopplæring for voksne innvandrere.

Andre bevilgninger dekker deler av utgiftene ved voksenopplæringen. Statstilskuddet bidrar bl.a. til å redusere deltakeravgiften. Dette gjelder tilskuddet til studieforbund, fjernundervisning og folkehøgskoler. Ved folkehøgskoler betaler deltakerne for internatoppholdet. Elever, som søker om stipend når de tar et år på folkehøgskole, f r også borteboerstipend fra Statens lånekasse for utdanning, slik at statens utgifter er høyere enn det som framkommer av tabellen. Stortinget har vedtatt at voksne skal ha lovfestet rett til grunnskole og videregående opplæring. Kommunene og fylkeskommunene har ansvar for å gi voksne henholdsvis grunnskoleopplæring og videregående opplæring. Denne opplæringen er stort sett gratis for den enkelte elev, og finansieres gjennom rammeoverføringene fra staten til kommunene og fylkeskommunene. Gjennom KOSTRA-rapporteringen forventes det å få bedre oversikt over utgiftene til voksenopplæring.

I bedrifter brukes det også vesentlige midler både gjennom egne opplæringsprogram og ved at det gis permisjon for å ta opplæring. Omfanget av ressursbruken er imidlertid ukjent.

3.2. Finansiering av livsopphold

Statens lånekasse for utdanning administrerer de stipend- og låneordningene som er opprettet med hjemmel i lov om utdanningsstøtte til elever og studenter. Studiefinansieringen skal medvirke til å oppfylle målet om lik rett til utdanning, uavhengig av sosiale eller økonomiske forhold, alder, kjønn eller geografiske avstander. På denne måten skal flest mulig kvalifiserte utdanningss kere få mulighet til å gjennomføre en utdanning. Studiefinansieringen skal videre bidra til å sikre samfunnet tilgang på utdannet arbeidskraft med høyt kunnskapsnivå og internasjonal orientering.

Om lag 8,5 prosent av støttemottakerne i Lånekassen var 30 år eller eldre i undervisningsåret 2000/01. Dette var en økning på 0,3 prosentpoeng fra undervisningsåret 1999/2000. Tallene gjelder både elever i videregående opplæring og studenter i høyere utdanning. Finnmark, Oslo og Troms hadde den største andel eldre mottakere. Henholdsvis 16, 13 og 12 prosent av støttemottakerne i disse fylkene var over 30 år. Sogn og Fjordane hadde den laveste andelen eldre støttemottakere i undervisningsåret 2000/01 med i underkant av 5 prosent.

Tabell 3.1. Bevilgninger til voksenopplæring i statsbudsjettet. 1998-2001. Millioner kr

�r	1998	1999	2000	2001
I alt.....	1 006,9	1 094,6	1 197,8	1 377,3
Studieforbund	185,7	203,2	206,8	213
Fjernundervisning	26,8	27,8	26,9	27,7
Folkehøgskoler	337,1	356,3	370,3	405,9
Opplæring for voksne innvandrere	352,5	388	374,5	463,9
Voksenoppl�ringsinstitusjoner og -organisasjoner	65,6	69	73,8	73,5
Forsøks- og utviklingsarbeid	33,3	44,1	139	186,6
Annet (fredsentre, kvinneuniversitet)	6	6,2	6,4	6,4

Kilde: KUF.

Tabell 3.2. Støttemottakere 30 år og eldre, støttebeløp og gjennomsnittlig støttebeløp i Lånekassen. 1998/99 - 2000/01

Fylke	1998/99			1999/2000			2000/2001 ¹		
	Støtte- mottakere	Støttebeløp	Gj.snitt støtte- beløp	Støtte- mottakere	Støttebeløp	Gj.snitt støtte- beløp	Støtte- mottakere	Støttebeløp	Gj.snitt støtte- beløp
I alt	r 17 594	r 830 723 080	r 47 216	18 373	905 648 486	49 292	19 096	985 090 608	51 586
Østfold	706	33 087 397	46 866	754	37 221 631	49 366	844	42 970 805	50 913
Akershus	1 389	65 627 677	47 248	1 521	74 038 037	48 677	1 531	78 947 940	51 566
Oslo	2 857	150 972 558	52 843	2 946	163 406 292	55 467	2 893	163 252 714	56 430
Hedmark	528	23 727 265	44 938	559	25 120 196	44 938	594	28 299 891	47 643
Oppland	510	22 995 551	45 089	551	25 402 513	46 103	537	27 399 662	51 024
Buskerud	639	30 178 247	47 227	680	33 519 617	49 294	727	35 861 254	49 328
Vestfold	665	29 877 350	44 928	683	33 212 687	48 628	775	38 263 657	49 372
Telemark	534	25 422 107	47 607	544	26 493 200	48 701	600	31 162 597	51 938
Aust-Agder	304	13 370 779	43 983	309	14 541 777	47 061	315	15 477 935	49 136
Vest-Agder	486	22 197 082	45 673	516	23 786 991	46 099	552	26 437 830	47 895
Rogaland	1 326	59 238 334	44 674	1 304	63 672 845	48 829	1 460	76 415 492	52 339
Hordaland	2 035	100 040 028	49 160	2 176	107 673 509	49 482	2 165	115 439 705	53 321
Sogn og Fjordane	268	12 033 784	44 902	303	14 402 358	47 533	314	15 111 041	48 124
Møre og Romsdal	800	37 181 955	46 477	812	39 981 246	49 238	866	43 920 517	50 717
Sør-Trøndelag	1 188	56 566 023	47 614	1 317	68 251 451	51 823	1 303	71 021 173	54 506
Nord-Trøndelag	521	23 220 847	44 570	514	23 494 631	45 709	518	26 519 048	51 195
Nordland	1 093	47 481 170	43 441	1 127	51 230 524	45 457	1 205	59 384 010	49 281
Troms	1 015	46 806 900	46 115	1 022	48 373 475	47 332	1 120	53 430 402	47 706
Finnmark	693	28 957 468	41 786	701	29 924 161	42 688	742	33 645 347	45 344
Uoppgitt	37	1 740 558	47 042	34	1 901 345	55 921	35	2 129 588	60 842

¹ Foreløpige tall per 3. juni 2001.

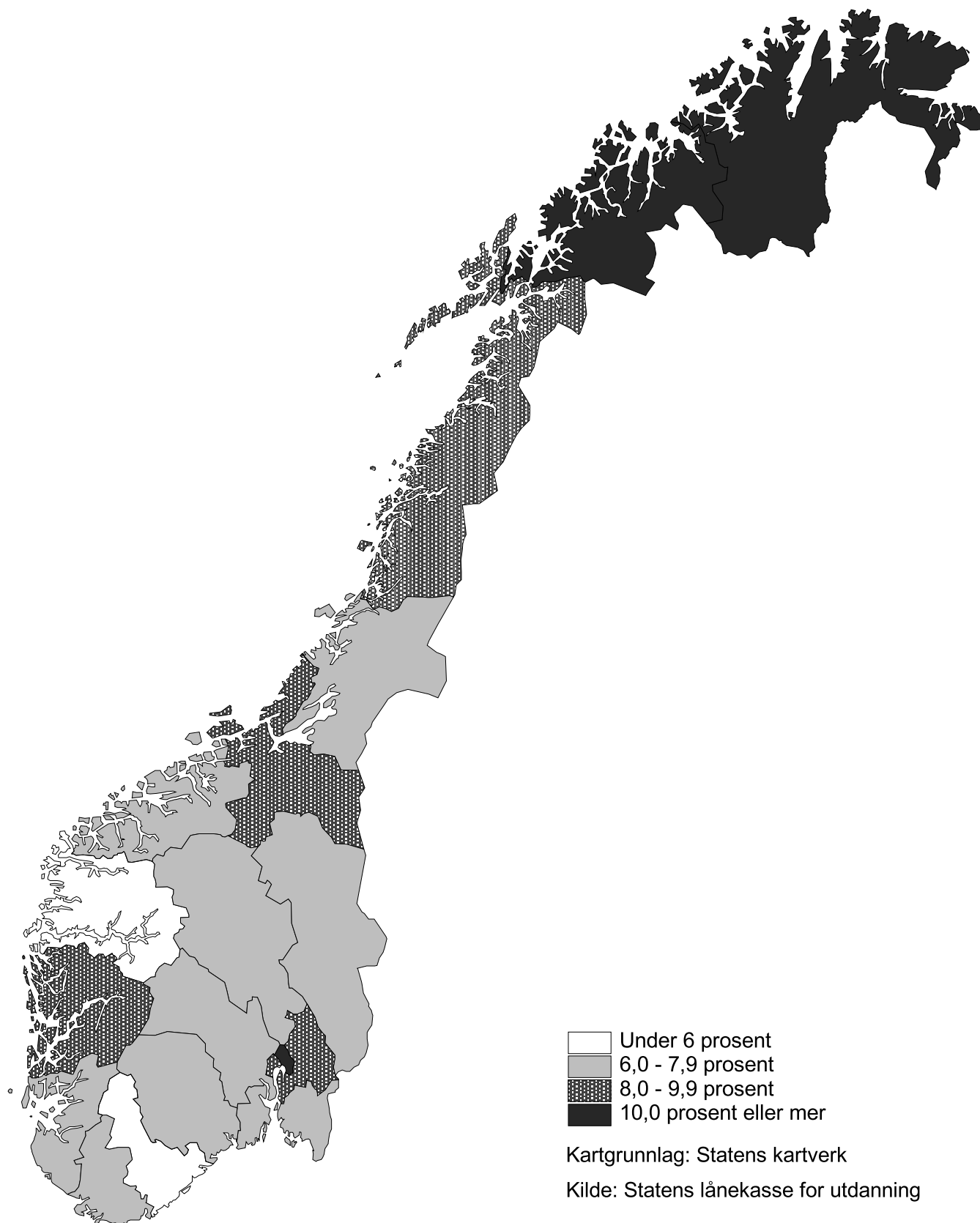
Kilde: Statens Lånekasse for utdanning.

Tabell 3.2 viser antall støttmottakere 30 år eller eldre og mottakernes totale og gjennomsnittlig støttebeløp i Lånekassen for undervisningsårene 1998/99 til 2000/01.¹ Sogn og Fjordane var det fylket som opplevde den sterkeste veksten i antall eldre støttmottakere fra undervisningsåret 1998/99 til undervisningsåret 1999/2000, med en vekst på 13 prosent. I undervisningsåret 2000/01 hadde imidlertid fylket den laveste andelen eldre støttmottakere. Fra undervisningsåret 1999/2000 til undervisningsåret 2000/01 var det Vestfold, Rogaland og Telemark som hadde sterkest vekst i støttmottakere i denne aldersgruppen med henholdsvis 13, 12 og 10 prosent.

Rogaland var det fylket som hadde størst nedgang i antall støttmottakere over 30 år fra undervisningsåret 1998/99 til undervisningsåret 1999/2000, med en tilbakegang på litt under 2 prosent. Fra 1999/2000 til 2000/01 hadde Oppland den største nedgangen i støttmottakere over 30 år med en reduksjon på 2,5 prosent sammenliknet med undervisningsåret før.

¹ Tilsvarende tabell i sektorpublikasjonen 2000 gjaldt antall støttmottakere 31 år og eldre.

Figur 3.1. Statens lånekasse for utdanning. Støttmottakere 30 år og eldre i prosent av alle støttmottakere. Fylke. 2000

Temadel:

Hvorfor tar man folkehøgskole?

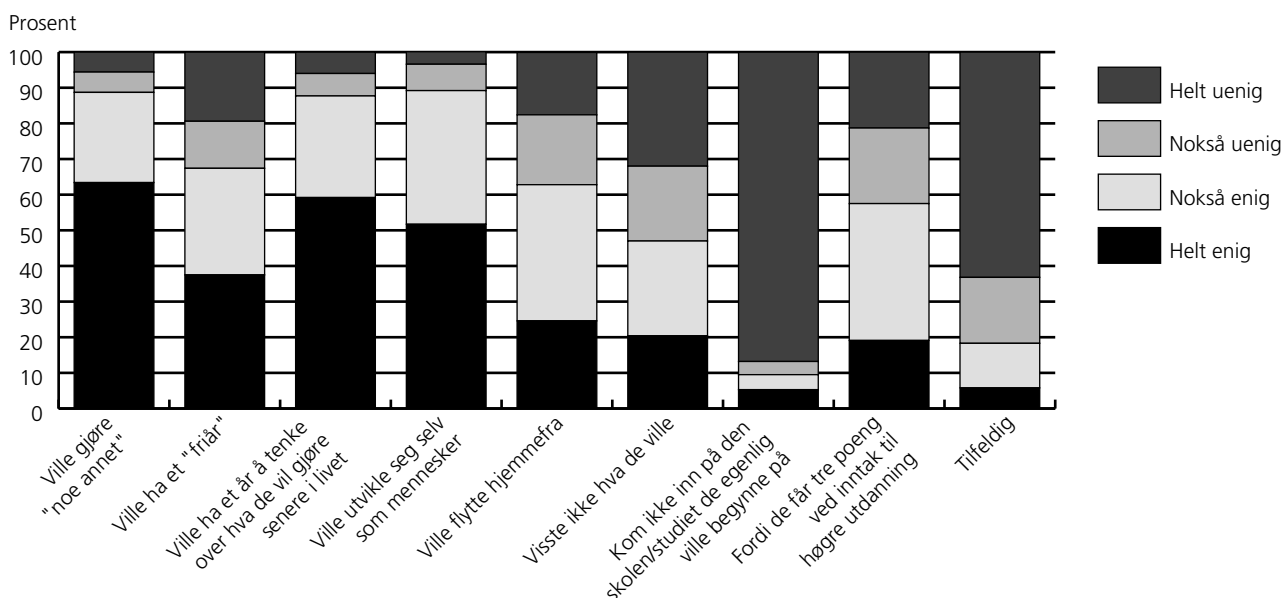
Om statistikken

Statistikken i dette kapitlet baserer seg hovedsakelig på en spørreundersøkelse som ble utført av SSB vinteren 2000/01 på oppdrag fra Folkehøgskoleutvalget.¹ I alt var det 1 500 elever ved norske folkehøgskoler skoleåret 2000/01 som deltok i spørreundersøkelsen, og svarprosenten var på 75,8.

Formålet med undersøkelsen var blant annet å få informasjon om hvilke faktorer som har betydning når elevene velger å gå på folkehøgskole, og om hvilke planer de har for videre utdanning og arbeid etter at de har gått på folkehøgskole.

Av de som deltok i undersøkelsen, var om lag tre fjerdedeler kvinner. Kvinneandelen var særlig høy i aldersgruppen 19 år.

Figur 4.1. Andel enig/uenig i følgende påstander for respondentens valg om å begynne på folkehøgskole.
Prosentvis fordeling av respondenter

Kilde: SSB.

Åtte av ti elever som deltok i undersøkelsen, hadde fullført videregående opplæring. Over halvparten av elevene som svarte, hadde søkt om opptak på flere folkehøgskoler enn den de var elev ved i skoleåret 2000/01.

Hvorfor velger elevene å gå på folkehøgskole?

Elevene har svart på hvor enige eller uenige de er i en del påstander som gjelder deres egen beslutning om å gå på folkehøgskole.

Nesten 90 prosent av de spurte var helt eller nokså enige i at de ville gjøre "noe annet" før de tok videre utdan-

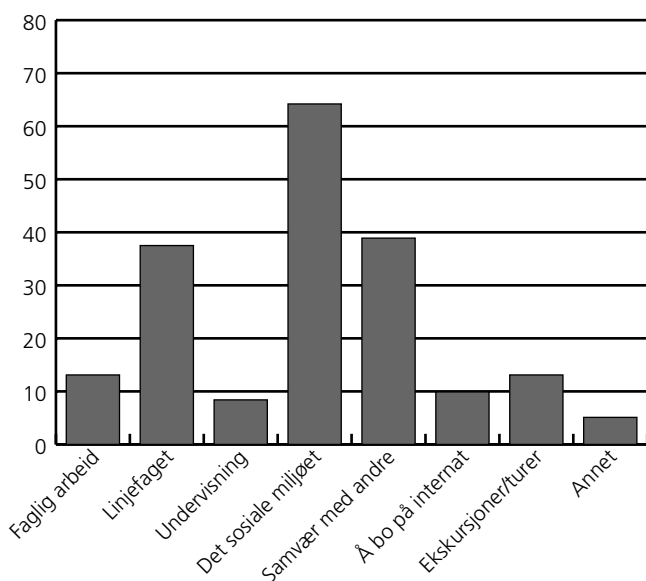
ning eller begynte i arbeid. Det var også en stor andel som var helt eller nokså enige i at de ville ha et år til å tenke over hva de vil gjøre senere i livet, og at de ville utvikle seg som mennesker.

Det er over 80 prosent av de spurte som var helt eller nokså uenige i at det var tilfeldig at de begynte på folkehøgskole, og over 50 prosent som var helt eller nokså uenige i at de begynte fordi de ikke visste hva de ville.

Svarene tyder på at elevene på norske folkehøgskoler har et bevisst forhold til sitt valg om å gå et år på folke-

¹ Jf. Bruk av folkehøgskoler 2000/2001, SSB, Notater 2001/29 og NOU 2001: 16 Frihet til mangfold – Om folkehøgskolens rammevilkår. Folkehøgskoleutvalget ble oppnevnt i Statsråd 10. mars 2000, og har hatt i mandat å vurdere folkehøgskolens rolle og plass i utdanningssystemet og samfunnet. Utvalget overleverte sin utredning (NOU 2001:16) til KUF 2. mai 2001.

Figur 4.2. Hva har vært viktigst i folkehøgskoleåret til nå? Prosentvis fordeling av respondenter¹

¹ Respondentene fikk hver gi maks to alternativer.
Kilde: SSB.

høgskole, og at de har behov for et år der de kan gjøre noe annet etter videregående opplæring, og bruke tida til å tenke over sine framtidsplaner.

Det sosiale miljøet er viktigst

Elevene har svart på hva de synes har vært det viktigste i folkehøgskoleåret til nå.³

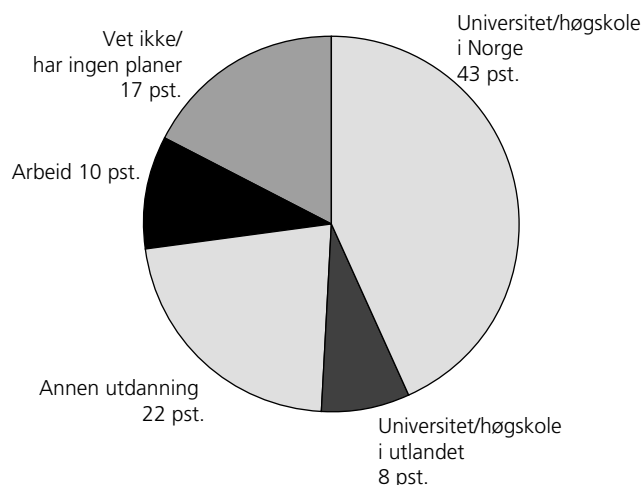
Om lag 65 prosent av elevene har rangert det sosiale miljøet høyest. På andreplass kommer samværet med andre, mens linjefaget er rangert som det tredje viktigste.

Et viktig arbeidsfelt i folkehøgskolene er det sosialpedagogiske arbeidet. Dette innebærer at selve den sosiale situasjonen, for eksempel det at elevene bor sammen i internatet, aktivt benyttes som læringsarena. Svarene fra elevene om hva de mener er det viktigste i skoleåret, bygger opp under folkehøgskolens vektlegging av det sosialpedagogiske arbeidet.

Åtte av ti har planer om mer utdanning

Over 43 prosent av de spurte hadde planer om å ta universitets- eller høgskoleutdanning i Norge etter at de har gått på folkehøgskole, mens nesten 8 prosent planlegger å ta tilsvarende utdanning i utlandet. Det var 22 prosent som planlegger å ta annen utdanning (i denne gruppen var 60 prosent under 19 år, dvs. at de fleste av disse sannsynligvis skal fullføre videregående opplæring etter de har gått på folkehøgskole). Om lag 10 prosent av de spurte planlegger å begynne i arbeid, mens det var i overkant av 17 prosent som oppgir at de ikke vet eller ikke har konkrete planer for hva de skal gjøre etter folkehøgskoleåret.

Figur 4.3. Andel av respondentene som har planer om videre utdanning eller arbeid etter fullført skoleår. Prosentvis fordeling av respondenter

Kilde: SSB.

Av de som planlegger å ta mer utdanning etter at de har gått på folkehøgskole, var det om lag 60 prosent som oppgir at de planlegger å ta utdanning helt eller delvis innenfor samme fagområde som det linjefaget de tar på folkehøgskole. Nesten 40 prosent oppga at de planlegger å ta en helt annen utdanning.

Det var nesten 30 prosent av de spurte som svarte at de har forandret sine framtidsplaner i løpet av tida de har gått på folkehøgskole, mens om lag 50 prosent svarte at de ikke har endret sine planer.

Stipend fra Lånekassen har stor betydning

Elever som er 19 år og som tar et år på folkehøgskole direkte etter gjennomført treårig videregående opplæring, får et ekstra stipend fra Lånekassen.

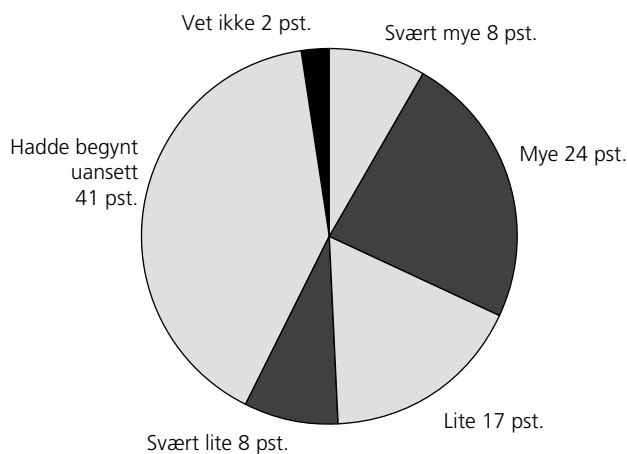
Over 83 prosent av 19-åringene som deltok i undersøkelsen, sa at dette særskilte stipendet betydde svært mye eller mye for deres egen beslutning om å begynne på folkehøgskole. Over 56 prosent svarte at de ikke tror de vil ha begynt på folkehøgskole hvis dette ekstra stipendet skulle blitt fjernet. I overkant av 12 prosent trodde de hadde begynt på folkehøgskole uavhengig av dette stipendet, mens om lag 31 prosent svarte vet ikke på dette spørsmålet.

Tre poeng ved opptak til høyere utdanning har mindre betydning

Elever som har fullført et år på folkehøgskole, får tre konkurransepoeng ved inntak til høyere utdanning. På spørsmål om hvor mye disse tre poengene betydde for elevenes beslutning om å gå på folkehøgskole, har om

³ Elevene deltok i undersøkelsen vinteren 2000/01, det vil si om lag ved halvgått skoleår. Elevene ble bedt om å rangere hvilke faktorer de mener har vært viktigst i folkehøgskoleåret til nå. Svarprosenten på spørsmålet overstiger 100 fordi respondenterne kunne krysse av for to alternativer.

Figur 4.4. Andel elever som oppgir at tre poeng ved opptak til høgre utdanning betydde mye eller lite for egen beslutning om å begynne på folkehøgskole, om noe. Prosentvis fordeling av respondenter

Kilde: SSB.

lag 32 prosent svart at de betydde svært mye eller mye, mens i overkant at 25 prosent har svart at det hadde lite eller svært lite betydning. Over 40 prosent av de spurte har svart at de uansett ville ha begynt på folkehøgskole, uavhengig av de tre poengene.

Når går man på folkehøgskole?

Med bakgrunn i SSBs individbaserte utdanningsstatistikk fikk Folkehøgskoleutvalget utarbeidet statistikk om når i utdanningsløpet den enkelte elev gjennomfører folkehøgskoleåret. Denne undersøkelsen baserte seg på de elevene som avsluttet grunnskolen våren 1989 og 1991, og viser at henholdsvis 7,8 og 7,9 prosent av grunnskolekullene hadde gjennomført folkehøgskole fram til og med skoleåret 1997/98.

Tabell 4.1. Elever som fullførte grunnskolen 1989 og 1991 som til og med skoleåret 1997/98 har fullført folkehøgskole, etter hvilket skoleår de fullførte folkehøgskole

	Grunnskolekullet 1989	Grunnskolekullet 1991
Elever i alt	61 181	56 365
Har fullført folkehøgskole	4 759	4 453
1. skoleår etter endt grunnskole	977	806
2. skoleår etter endt grunnskole	946	809
3. skoleår etter endt grunnskole	428	520
4. skoleår etter endt grunnskole	1 800	1 753
5. skoleår etter endt grunnskole	385	360
6. skoleår etter endt grunnskole	115	135
7. skoleår etter endt grunnskole	54	70
8. skoleår etter endt grunnskole	35	.
9. skoleår etter endt grunnskole	19	.

Kilde SSB.

Det er stort sammenfall i når i livsløpet folkehøgskoleåret er plassert. Av de elevene som har gjennomført folkehøgskole, hadde 49 prosent av 1989-kullet gjennomført folkehøgskolen i de tre første årene etter fullført grunnskole, og 46 prosent i 4. og 5. skoleår etter fullført grunnskole. For 1991-årgangen er de tilsvarende tallene 48 og 47,5 prosent.

De dataene vi foreløpig har, viser at det ikke er særlige forskjeller mellom de som har og de som ikke har tatt folkehøgskole når det gjelder hvor mange som tar høyere utdanning og hvor lang høyere utdanning de tar.

Vedleggstabell 1. Oppmeldte til grunnskoleeksamen, etter fag. 1995-2000

År \ Fag	I alt	Norsk hovedmål	Norsk sidemål	Norsk som andrespråk	Matematikk	Engelsk
1995	6 440	1 018	953	797	1 830	1 842
1996	6 646	1 241	1 128	670	1 809	1 798
1997	5 362	959	864	613	1 452	1 474
1998	3 434	593	543	396	957	945
1999	1 752	271	248	257	506	470
2000 I alt	2 795	356	307	481	856	795
Vår 2000	2 777	352	305	479	852	789
Høst 2000	18	4	2	2	4	6

Kilde: Læringscenteret.

Vedleggstabell 2. Hel- og deltidselever i videregående opplæring, etter nivå og andelen voksne. 1996-2000

Ar	Niva	Heltid		Deltid				Totalt			
		Totalt	20 år og eldre	Totalt	Totalt, omr ¹	20 år og eldre	20 år og eldre, omr ¹	Hel- og deltid, omr ¹	Hel- og deltid 20 år og eldre	Hel- og deltid 20 år og eldre omr ¹	Prosent andel 20 år og eldre
1996	I alt	171 120	21 827	11 471	3 167	9 788	2 660	174 287	31 615	24 487	14,0
1996	GK	65 498	5 025	3 593	870,3	3 180	771,2	66 368	8 205	5 796	8,7
1996	VK1	56 404	5 721	3 447	777,5	3 014	690,8	57 181	8 735	6 412	11,2
1996	VK2	49 218	11 081	4 431	1 519,4	3 594	1 197,8	50 737	14 675	12 279	24,2
1997	I alt	167 091	20 169	16 656	4 701	14 650	4 100	171 792	34 819	24 269	14,1
1997	GK	64 542	4 338	4 187	1 075,5	3 713	948,9	65 617	8 051	5 287	8,1
1997	VK1	55 179	4 931	4 297	1 180,0	3 904	1 082,3	56 359	8 835	6 013	10,7
1997	VK2	47 370	10 900	8 172	2 445,4	7 033	2 069,1	49 815	17 933	12 969	26,0
1998	I alt	162 551	18 067	13 608	4 241	12 001	3 725	166 792	30 068	21 792	13,1
1998	GK	63 709	3 709	4 087	1 440,2	3 715	1 341,5	65 149	7 424	5 050	7,8
1998	VK1	53 550	4 005	3 078	905,7	2 730	803,9	54 456	6 735	4 809	8,8
1998	VK2	45 292	10 353	6 443	1 895,3	5 556	1 579,8	47 187	15 909	11 933	25,3
1999	I alt	158 455	15 898	11 941	3 760	10 569	3 243	162 215	26 467	19 141	11,8
1999	GK	61 932	3 191	3 206	1 052,6	2 990	981,2	62 985	6 181	4 172	6,6
1999	VK1	53 177	3 754	2 355	619,1	2 129	536,6	53 796	5 883	4 291	8,0
1999	VK2	43 346	8 953	6 380	2 088,6	5 450	1 725,2	45 435	14 403	10 678	23,5
2000^{2,3}	I alt	154 646	12 141	9 832	2 978	8 019	2 363	157 624	20 160	14 504	9,2
2000	GK	61 519	2 312	1 800	497,5	1 485	385,4	62 017	3 797	2 697	4,3
2000	VK1	51 199	3 011	1 568	406,5	1 334	330,8	51 606	4 345	3 342	6,5
2000	VK2	41 928	6 818	6 464	2 073,8	5 200	1 647,2	44 002	12 018	8 465	19,2

¹ omr= Omregnet til helårselever. ² Deler av nedgangen fra 1999 kan skyldes svakere innrapportering i 2000. ³ Tallene er foreløpige.

Kilde: VSI.

Vedleggstabell 3. Praksiskandidater. Absolutte tall og i prosent av totalt antall kandidater til fagbrev. 1995-2000

År	Praksiskandidater i alt	Prosent av totalt antall kandidater til fagbrev
1995	7 088	46
1996	9 193	47
1997	16 817	59
1998	23 263	61
1999	13 408	47
2000	9 153	41

Kilde: Linda- fagopplæring.

Vedleggstabell 4. Studieforbund. Deltakere, etter kjønn, alder og emne. 1998 - 2000

Emne	Deltakere		Alder			
	I alt	Prosentandel kvinner	14-29 år	30-49 år	50 år og eldre	Uoppgitt
1998	681 359	56	187 893	234 112	147 823	111 531
1999	681 845	55	187 626	240 783	158 793	94 643
2000 i alt	666 729	56	175 534	226 748	166 260	98 187
Språkfag	27 584	69	5 583	8 356	7 660	5 985
Estetiske fag og håndverksfag	269 060	61	81 399	90 770	85 750	11 141
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	46 681	57	16 204	11 784	14 795	3 898
Samfunnsfag	27 833	64	6 188	8 580	5 214	7 851
Organisasjons- og ledelsesfag	114 086	47	33 490	41 853	19 829	18 914
Økonomi og IKT-fag	37 453	53	4 933	16 377	8 494	7 649
Helse-, sosial- og idrettsfag	66 278	69	7 140	17 732	10 204	31 202
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	12 931	25	5 062	4 069	2 039	1 761
Realfag, industri- og tekniske fag	15 154	24	2 184	4 324	1 094	7 552
Naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag	42 139	26	11 862	19 810	9 474	993
Tjenesteyting og servicefag	7 530	71	1 489	3 093	1 707	1 241

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 5. Studieforbund. Kurs, deltakere og kurstimer. Fylke. 1998-2000

Fylke	Deltakere				Kurstimer		
	Kurs i alt	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1998	61 428	681 359	298 167	383 192	1 842 058	1 476 948	365 110
1999	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
2000 i alt	60 326	666 729	296 472	370 257	1 831 222	1 469 244	361 978
Østfold	4 210	41 295	19 335	21 960	139 939	119 067	20 872
Akershus	4 298	48 886	20 614	28 272	123 705	98 585	25 120
Oslo	4 789	68 051	29 673	38 378	163 754	137 147	26 607
Hedmark	3 585	35 465	17 577	17 888	106 544	74 785	31 759
Oppland	2 468	29 545	14 938	14 607	65 938	52 625	13 313
Buskerud	3 887	39 341	17 749	21 592	118 129	92 744	25 385
Vestfold	2 821	28 766	12 579	16 187	92 354	75 608	16 746
Telemark	1 801	19 302	8 920	10 382	56 935	48 772	8 163
Aust-Agder	1 211	13 749	5 197	8 552	32 579	28 270	4 309
Vest-Agder	1 985	21 224	9 150	12 074	55 912	43 379	12 533
Rogaland	4 419	49 586	20 124	29 462	126 825	102 905	23 920
Hordaland	5 250	59 892	24 966	34 926	155 533	126 760	28 773
Sogn og Fjordane	1 922	19 809	9 382	10 427	50 732	40 629	10 103
Møre og Romsdal	2 883	34 472	14 313	20 159	81 496	62 220	19 276
Sør-Trøndelag	3 130	37 118	17 235	19 883	90 147	77 376	12 771
Nord-Trøndelag	2 943	29 410	14 327	15 083	82 358	68 476	13 882
Nordland	4 681	47 672	20 626	27 046	148 432	112 909	35 523
Troms	2 694	29 993	13 587	16 406	92 485	72 887	19 598
Finnmark	1 338	13 011	6 109	6 902	47 085	33 760	13 325
Svalbard	11	142	71	71	341	341	-

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 6. Studieforbund. Deltakere, etter nivå, emne og underemne. 2000

Emne og underemne	I alt	Grunnskole- nivå	Videregående opplæringsnivå	Universitets- og høgskolenivå	Uoppgitt
I alt	666 729	228 019	242 622	55 364	140 724
Språkfag	27 584	10 973	3 885	242	12 484
engelsk	7 265	2 742	1 642	148	2 733
fransk	2 759	1 105	446	33	1 175
tysk	858	340	134	-	384
spansk	7 920	3 709	262	15	3 934
italiensk	1 242	746	21	5	470
russisk	424	256	31	-	137
norsk som hovedspråk	1 580	381	872	32	295
norsk som 2. språk	3 291	547	193	9	2 542
samisk	234	200	28	-	6
tegnspråk	724	298	221	-	205
blindskrift	182	182	-	-	-
språkvitenskap (fonetikk, lingvistikk, filologi)	34	-	-	-	34
andre språk	1 071	467	35	-	569
Estetiske fag og håndverksfag	269 060	98 488	138 303	3 827	28 442
teater, revy og drama	9 397	3 032	3 590	33	2 742
folkedans	10 184	4 102	3 760	-	2 322
foto	1 123	611	6	-	506
filmfoto, video, TV, lyd- og lysteknikk	387	164	20	-	203
tegning, maling og grafikk	11 889	4 229	1 714	46	5 900
tekstil	21 804	7 959	10 545	9	3 291
tre	7 401	2 663	2 990	-	1 748
metall	1 208	50	873	-	285
keramikk	1 501	764	12	-	725
kunsthåndverk	9	-	-	-	9
formingsfag	54	5	11	-	38
musikk	192 194	70 532	112 387	3 614	5 661
andre estetiske fag	7 401	2 778	1 466	104	3 053
andre håndverksfag	4 508	1 599	929	21	1 959
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	46 681	18 828	11 718	2 170	13 965
historie	3 224	1 003	719	385	1 117
filosofi	1 307	100	-	781	426
litteratur	2 411	485	213	10	1 703
etikk	461	186	161	23	91
ideologi	231	34	54	-	143
kristendom	28 145	16 355	10 512	738	540
slektsgransking	381	147	39	-	195
arkeologi	13	5	-	-	8
andre humanistiske fag	8 685	478	20	233	7 954
andre tros- og livssynsfag	1 823	35	-	-	1 788
Samfunnsfag	27 833	5 318	6 479	10 492	5 544
sosiologi	1 940	41	1 579	152	168
sosialøkonomi	88	-	-	48	40
psykologi	3 167	1 178	586	855	548
statsvitenskap	143	19	24	100	-
jus	6 938	259	1 220	5 348	111
pedagogikk	4 495	462	147	3 538	348
informasjon og medier	1 624	619	536	261	208
nærmiljø/lokalsamfunn	4 757	1 710	1 529	-	1 518
journalistikk	14	14	-	-	-
forbredelser til pensjonisttilværelsen	27	-	27	-	-
andre samfunnsfaglige emner	4 640	1 016	831	190	2 603
Organisasjons- og ledelsesfag	114 086	47 007	18 671	3 305	45 103
organisasjonskunnskap	15 340	4 284	4 671	163	6 222
tale- og debatteknikk	2 908	1 298	333	66	1 211
tillitsvalgte i frivillige organisasjoner	8 166	2 385	1 295	79	4 407
tillitsvalgte i arbeidslivet	29 228	4 007	2 683	263	22 275
kurs for folkevalgte	885	24	712	-	149
politisk skoling	4 327	1 188	1 149	830	1 160
arbeidsmiljø/verneombud	2 005	335	408	5	1 257
instruktør-, trener- og lederutdanning	24 372	17 485	3 679	306	2 902
andre organisasjons- og ledelsesfag	26 855	16 001	3 741	1 593	5 520

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 6 (forts.). Studieforbund. Deltakere, etter nivå, emne og underemne. 2000

Emne og underemne	I alt	Grunnskole- nivå	Videregående opplæringsnivå	Universitets- og høgskolenivå	Uoppgift
Økonomi- og IKT-fag	37 626	15 909	6 261	3 448	12 008
bedriftsøkonomi	3 091	89	1 743	859	400
kasserer, regnskapsutdanning	374	38	65	-	271
salg og markedsføring	790	153	352	87	198
varehandel	513	82	351	18	62
forsikring/bank	682	55	-	39	588
sekretær	1 168	146	627	-	395
EDB-operativsystemer	4 539	2 357	392	115	1 675
programmering, systemering og digitalteknikk	763	33	87	518	125
tekstbehandling, regneark, grafikk	13 266	8 054	760	11	4 441
informasjonsteknologi (IT) og annen elektronisk kommunikasjon	431	120	9	142	160
elektronisk og grafisk design	12	-	-	-	12
andre økonomiske fag	2 956	271	1 309	1 150	226
andre IKT-fag	9 041	4 511	566	509	3 455
Helse-, sosial- og idrettsfag	66 278	17 934	10 321	26 417	11 606
helseopplysning/kosthold	9 944	7 629	219	10	2 086
helse og omsorg	11 738	4 171	6 499	102	966
førskole-, barnehageutdanning	828	125	349	41	313
førstehjelp	3 563	696	81	-	2 786
svangerskapskurs	22	-	-	-	22
sosialpolitiske emner og rettigheter	4 052	3 016	650	6	380
idrettsfag	143	15	-	-	128
andre helse-, sosial- og idrettsfag	35 988	2 282	2 523	26 258	4 925
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	12 758	4 139	3 545	599	4 475
veitrafikkopplæring	6 697	2 275	1 986	599	1 837
maritim trafikkopplæring	3 612	1 337	500	-	1 775
luftfart trafikkopplæring	37	37	-	-	-
andre kommunikasjons- og samferdselsfag	2 412	490	1 059	-	863
Realfag, industri- og tekniske fag	15 154	2 300	6 073	4 822	1 959
matematikk	1 098	59	968	28	43
fysikk	198	8	152	-	38
kjemi	43	-	17	18	8
biologi	1 110	-	1 092	18	-
geografi og geologi	72	-	-	72	-
maskinteknikk	879	61	759	-	59
elektroteknikk	676	201	70	-	405
kjemiteknikk	88	82	-	-	6
bygg og anlegg	1 917	320	971	32	594
mekanikk, bil/mc/motor	330	19	249	-	62
jern og metall	136	41	89	-	6
næringsmiddel	560	44	239	81	196
andre realfag	976	37	889	11	39
andre industri- og tekniske fag	7 071	1 428	578	4 562	503
Naturbruk, økologi- og miljøvern- og friluftslivsfag	42 139	4 806	34 980	-	2 353
jordbruk	2 046	60	1 881	-	105
hagebruk, plantekultur og plantevern	1 354	174	830	-	350
skogbruk	11 309	29	11 245	-	35
husdyrhold	7 297	3 070	3 847	-	380
jakt	12 384	496	10 842	-	1 046
fiske og havbruk	754	270	284	-	200
miljøvern	5 765	180	5 499	-	86
friluftslivsfag	31	31	-	-	-
andre naturbruksfag	1 199	496	552	-	151
Tjenesteyting og servicefag	7 530	2 317	2 386	42	2 785
hotell, restaurant og storkjøkken	666	179	196	-	291
reiseliv (eks. reiseleder, guide, bygdeturisme)	531	76	146	17	292
hud-, kropps- og skjønnhetspleie	1 349	539	13	-	797
husstell og rengjøring	3 162	863	1 712	25	562
vaktmesteropplæring	333	153	23	-	157
andre tjenesteyting og servicefag	1489	507	296	-	686

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 7. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Deltakere som fullførte kurs, etter kjønn, alder og hovedemner. 2000

Hovedemner	I alt	Prosentandel kvinner	29 år og yngre	30 - 49 år	50 år og eldre	Uoppgitt
2000 i alt	37 982	56	6 305	26 474	4 158	1 045
Språkfag	1 234	54	315	717	124	78
Estetiske fag og håndverksfag	739	89	215	470	53	1
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	629	74	169	350	85	25
Samfunnsfag	6 508	72	1 313	4 481	549	165
Organisasjons- og ledelsesfag	4 785	62	452	3 515	430	388
Økonomi og IKT-fag	7 647	49	1 057	5 575	892	123
Helse-, sosial- og idrettsfag	5 383	94	723	3 884	617	159
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	3 753	12	891	2 404	406	52
Realfag, industri- og tekniske fag	5 158	16	967	3 561	590	40
Naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag	361	50	101	213	37	10
Tjenesteyting og servicefag	1 785	93	102	1 304	375	4

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 8. Voksenopplæring. Elever i folkehøgskolene. 1990, 1992, 1994-2000

Deltakere	1990	1992	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Deltakere i alt	31 255	31 498	30 843	30 961	27 878	29 474	28 324	29 592	29 146
Årskurs	12 965	12 863	12 360	11 808	10 914	12 259	13 494	12 907	12 302
Kortkurs	18 290	19 422	18 483	19 153	16 964	17 215	14 830	16 685	16 844
Deltakere omregnet til årselever i alt	7 742	7 750	7 352	7 075	6 476	7 097	7 577	7 301	7 116
Årselever hovedkurs	6899	6 878	6 558	6 248	5 726	6 354	6 966	6 608	6 358
Årselever kortkurs	843	872	794	827	750	743	611	693	758

Kilde: KUF.

Vedleggstabell 9. Støttetottakere i Lånekassen 1998/89-2000/01, etter alder. Bostedsfylke

	I alt	Andel kvinner	Alder				
			19 år og yngre	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50 år og eldre
1998/1999	228 263	57	74 183	136 516	13 497	3 547	520
1999/2000	227 524	57	73 299	135 906	14 116	3 664	539
2000/01 i alt	227 071	57	73 529	134 446	14 480	4 036	580
Østfold	11 055	58	3 634	6 577	650	174	20
Akershus	19 022	57	4 838	12 653	1 168	317	46
Oslo	22 832	57	4 733	15 206	2 375	437	81
Hedmark	8 987	58	3 364	5 029	443	128	23
Oppland	8 513	57	3 051	4 925	405	113	19
Buskerud	10 391	57	3 525	6 139	534	168	25
Vestfold	10 353	59	3 362	6 216	563	189	23
Telemark	8 360	58	2 861	4 899	464	124	12
Aust-Agder	5 727	55	2 155	3 257	213	87	15
Vest-Agder	8 371	57	2 938	4 881	399	126	27
Rogaland	18 970	58	6 020	11 490	1 080	348	32
Hordaland	23 568	57	7 161	14 242	1 606	493	66
Sogn og Fjordane	6 527	58	2 523	3 690	229	70	15
Møre og Romsdal	14 262	56	5 057	8 339	623	219	24
Sør-Trøndelag	14 725	57	4 601	8 821	1 039	228	36
Nord-Trøndelag	7 844	58	3 079	4 247	375	127	16
Nordland	13 842	56	5 629	7 008	864	305	36
Troms	8 925	58	3 194	4 611	854	227	39
Finnmark	4 597	57	1 742	2 113	569	149	24
Svalbard	30	50	13	15	2	-	-
Uoppgitt	170	52	49	88	25	7	1

1 Tallene for 2000/01 er foreløpige tall pr. 03.06.2001

Kilde: Statens Lånekasse for utdanning.